

"ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ"

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ καὶ ΕΡΕΥΝΗΣ ΖΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 11ου καὶ 12ου ΤΕΥΧΟΥΣ

	Σελίς
<i>Οικονομική καὶ Δημοσιονομική Ἀνασκόπησις.</i> Τὰ τελευταία οἰκο- νομικά μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, Χρεωκοπία εἰς τοὺς ὅρους τοὺς συνθέτοντας τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν. Ἀνάγκη συμπίεσεως τῶν δαπανῶν, καὶ αἱματηρῶν οἰκονομιῶν	113—121
— Ἡ Συνάντησις τῶν τεσσάρων καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Εὐρώπη	121
— Ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Δύσις	126
— Ἡ Διάλυσις τῆς Βουλῆς. Καινοφανεῖς Συνταγματικαὶ θεωρεῖται	122
— Ὁ Θεσμός τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως κρινόμενος ἀπὸ τὰ πε- πραγμένα τῆς Δ.Ε.Η	131
— . . . Ἀποκέντρωσις	124
— Ἡ Ἀνοιξις . . . ἀναχωρήσεις εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν τῶν ἐπίσημων	123
— Ἡ Ἐκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος	124 καὶ 136
— Ἐργατικά. Ὁ νόμος περὶ συλλογικῶν διαφορῶν	134
— Οἱ ἀγρόται καὶ ἡ Κοινωνικὴ Ἰσότης.	125
— Τὸ Ἐνοικιοστάσιον	125
— Ὁ Κομμουνισμὸς εἰς τὴν Κίναν. Ἀγρόται. Ἰδιότυπος κολλεκτι- βοποίησις	140
— Τὸ καθεστὼς τῶν δορυφόρων καὶ ἡ διάσκειψις τῶν τεσσάρων	140

ΕΤΟΣ Β'. 15 καὶ 31 ΜΑΪΟΥ 1955. ΦΥΛΛΑ 11 καὶ 12

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΝ. Ν. ΠΙΠΙΝΕΛΗ

Ἐπιμελεία ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

π. Βουλευτοῦ - Δικηγόρου

Δραγατσανίου 4 Πλατεία ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ (Τηλέφ. 23.191)

ΓΡΑΦΕΙΑ (Παραπλεύρως παλαιῦ ἑταίρειο ἡμερησίου μαθητῶν)

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ φρ. 73.06

ΗΜΕΡΟΜ. 4-6-92

ΑΡΙΘ. 45568

“ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ,,

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ και ΕΡΕΥΝΗΣ ΖΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΤΟΣ Β'
Δραγατσάνιου 4 ΠΑΝΑΓ. Ν. ΠΙΠΙΝΕΛΗ Φύλλον 11 - 12
(Πλατεία ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ) "Εκδοσις Δεκαπενθήμερος (Σελ. 113 - 140)
ΑΘΗΝΑΙ Υπό ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ 15 & 31 Μαΐου
Τηλ. 23.191 π. Βουλευτοῦ 1955

24 Μαΐου 1955

“Οτι, αἱ νέαι φορολογικαὶ ἐπιβαρύνσεις τὰς ὁποίας ἀπεφά-
σισε νὰ θέσῃ ἐν ἰσχύϊ ἡ Κυβέρνησις πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος
τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἔμελλον νὰ προκαλέσωσι τὴν ἀγανάκτησιν τὴν
ὁποίαν προεκάλεσαν, ἦτο εὐκολόν νὰ προῖδῃ τις. Ἀλλὰ καὶ ὅτι - ἀσ-
χέτως τῆς ἐν ταῖς λεπτομερείαις διαμορφώσεως τῶν - εἶχον καταστῆ
ἀναπότρεπτοι, οὐδεὶς γνώστης τῶν πραγμάτων ἠδύνατο νὰ ἀμφισβη-
τήσῃ. Ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐπομένως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ
Ἀντιπολίτευσις καὶ ἐν μέγιστον μέρος τῆς κοινῆς γνώμης, εἶναι κακὴ
καὶ δὲν στερεῖται προφανῶς ἰκανῆς διαθέσεως πρὸς δημαγωγίαν. Οὐ-
δεὶς εἶναι δυνατόν νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ προκύπτον εἰς τὸν Πρῶτον
κενὸν ἔπρεπε νὰ καλυφθῇ διὰ προσφυγῆς εἰς τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον.
Τὸ ζήτημα ἐπομένως δὲν εἶναι ἕαν ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῶσι νέαι ἐπιβα-
ρύνσεις, ἀλλὰ *διὰ τοῦτο κατέστη ἀναπότρεπτον;* Διὰ τί ἀσχέτως τῆς
ἐκ τῶν σεισμῶν ἀπροβλέπτου ἐπιβαρύνσεως, ὁ Πρῶτος ἄφινεν ἤδη
σημαντικώτατον ἄνοιγμα τὸ ὁποῖον σήμερον πλησιάζει τὸ δισεκα-
τομμύριον ὥστε ἀπὸ μηνῶν οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Γενικοῦ Λογιστη-
ρίου νὰ ἀσχολοῦνται εἰς ἐξεύρεσιν νέων πόρων πρὸς ἀντιμετώπισιν
του; Διὰ τί - ἔτι γενικώτερον - τὰ δημόσια μας ἔξοδα νὰ ἀπορροφῶσιν
ἐν τόσον μέγα ποσοστὸν τοῦ κατ’ ἄτομον ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ὥστε
ὄχι μόνον νὰ ἀποστραγγίζεται πλήρως ἡ πρὸς ἀποταμίευσιν καὶ
ἐπενδύσεις δυνατότης, ἀλλὰ καὶ αὕτῃ ἡ καταναλωτικὴ δύναμις τοῦ
Λαοῦ νὰ περιορίζηται εἰς ἀφορήτως χαμηλὰ ἐπίπεδα; Διὰ τί τέλος, ἡ
ἐπιβάρυνσις αὕτῃ ἐπιπίπτει κατ’ ἀναλογίαν ἀπείρως πλέον συντρι-
πτικὴν ἐπὶ τῶν ἀσθενεστέρων τάξεων τοῦ λαοῦ;

Αὐτὰ εἶναι νὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα θέτουν τὰ τελευταῖα οἰκο-
νομικὰ μέτρα τῆς κυβερνήσεως, ἐρωτήματα εἰς τὰ ὁποῖα καταστα-
λάζει ἀναποτρέπτως ὄχι μόνον τὸ θέμα τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ Πρῶτου
ἀλλὰ καὶ τὸ ὅλον οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς
χώρας.

Διότι δὲν χρειάζεται κανὲν νὰ ἐξηγηθῇ ὅτι ὅταν ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ
ἐθνικοῦ εἰσοδήματος φθάσῃ τὰ τόσον ὕψηλὰ ἐπίπεδα ὅσα ἔχει φθάσῃ
παρ’ ἡμῖν καὶ ἐπιβαρύνῃ ἰδίως τὰς ἀσθενεστέρας τάξεις, ὁλόκληρος ἡ
οἰκονομία νοσεῖ: Ἡ καταναλωτικὴ δύναμις τοῦ κοινοῦ μειοῦται ἀνα-

λόγως· ή «ύποκατανάλωσις» αρχίζει νά δημιουργή διαδοχικώς προβλήματα εις τούς παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας· αϊ άποσβέσεις κεφαλαίου και αϊ επενδύσεις μειοῦνται εις τὸ ἐλάχιστον, ὀλόκληρος ὁ πλυθησμός πτωχαίνει, ανεπαισθήτως διὰ τούς μέν, αίσθητότατα διὰ τούς δέ· και - πρὸ παντός - τὸ κόστος της παραγωγῆς αὐξάνει, αϊ ἐξαγωγαὶ δυσχεραίνονται, αϊ τιμαὶ ὑψοῦνται.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία : ὅταν τὸ ποσοστὸν της φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ὑπερβῇ ἔν ὥρισμένον ὄριον, ἡ οἰκονομία της χώρας **εὕρισκεται ἐν οὐσιαστικῇ χρεωκοπίᾳ**. Ἀδιάφορον ἐάν ἡ χρεωκοπία αὕτῃ ἐμφανίζεται ἀμέσως εις τούς λογισμούς τοῦ Κράτους ἢ της Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς· ἀδιάφορον ἀπὸ ποίας πλευρᾶς θὰ προβάλλῃ θάττον ἢ βράδιον - της δημοσιονομικῆς, της συναλλαγματικῆς ἢ της πιστωτικῆς. - Ἡ χρεωκοπία ἐνυπάρχει εις αὐτούς τούτους τούς ὅρους οἱ ὁποῖοι συνθέτουν τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, και θάττον ἢ βράδιον ἐκδηλοῦται ὡς φυσιολογικὸν ἐξάνθημα μιᾶς ἀδυσωπῆτως ἐλλοχευούσης ἀσθενείας.

Αὐτὰ εἶναι τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θέτει ὡμῶς πρὸ τοῦ "Ἐθνους ὁ τελευταῖος φορολογικὸς «αἰφνιδισμός» μὲ τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐσυνέχισε τὴν παράδοσιν τῶν δυσαρέστων ἐκπλήξεων, τὴν ὁποῖαν ἐκληροδότησεν εις αὐτὴν ὁ πρῶτος τῶν οἰκονομικῶν καθοδηγητῶν της.

Τὸ ὅτι σήμερον προβάλλουν ὑπὸ τόσον σκληρὰν μορφήν ὥστε νὰ προκαλέσουν μίαν πρωτοφανῆ ἐξέγερσιν ὀλῶν τῶν λαϊκῶν τάξεων, ἐκδηλωθεῖσαν ἐν μέσῳ και αὕτης της κοινοβουλευτικῆς πλειονοψηφίας, καθιστᾷ ἔτι ἐπιτακτικωτέραν μίαν εἰλικρινῆ και ἀπροσχημάτιστον ἀντιμετώπισιν τῶν. Μόνον ἐάν λεχθῇ ὀλόκληρος ἡ ἀλήθεια, χωρὶς ἠθελημένας αὐταπάτας και αὐτοπαρηγορίας, δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὸν δρόμον και τὴν δύναμιν της ἀναρρώσεως. Ἡ στιγμὴ μιᾶς στυνῆς και ἀμειλίκτου ἀνατομίας της οἰκονομικῆς μας ζωῆς ἐφθασε διότι ἐστεῖρευσεν ἡ θεραπευτικὴ κρίσις της ξένης βοήθειας· και εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι, εἴτε εἶναι «δίκαιον» εἴτε ὄχι, θὰ πρέπη νὰ ζήσωμεν μὲ τῶν ἰδίων πρὸ παντός δυνάμεων τὰ μέσα, και ὑπὸ τὴν σκέπην πλέον ὀρθοδόξων οἰκονομικῶν ἀντιλήψεων.

Και πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν μὲ ὠρισμένας βασικὰς διαπιστώσεις.

* *

Πρὸς κάλυψιν τῶν δημοσίων δαπανῶν ἡ Ἑλλάς διέθετε τῷ 1938 ὡς ἔσοδα ἐκ φορολογίας ἐν γένει 11.8 δισεκατομμύρια

Τῷ 1947-48 τὰ ἔσοδα ἐκ φορολογίας ἀνῆλθον εις 2035,8 ἑκατομ. τῷ 1949-50 εις 3642 ἐκ. Τῷ 1951-52 ἔγιναν 4559,7 ἐκ. Τῷ 1952-53, 6062 τῷ 1953-54, 7742, τῷ 1954-55 (προβλεφθέντα) 8.436.

Βεβαίως τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἠῤῥῆθη μὲ γοργὸν ρυθμὸν κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ· ἀλλὰ ἤδη τὸ ποσοστὸν **αὐξήσεως τῶν ἐκ φορολογίας ἐσόδων αὐξάνει**.

ταὶ κατὰ πολὺ γοργώτερον ρυθμὸν. Ἐάν συγκρίνωμεν π. χ. τοὺς δύο τελευταίους Πρ]σμούς ἐσόδων πρὸς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, βλέπομεν ὅτι τὸ μὲν ἐθνικὸν εἰσόδημα ἠῤῥῆθη ἀπὸ τοῦ 1952-53 εις τὸ 1953-54 κατὰ 17,31 %, ἐνῶ τὰ τακτικὰ ἔσοδα ἠῤῥῆθησαν ἀπὸ 6,062 εις 7,742, ἥτοι κατὰ 28 % (εἰσήγησις Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 1954-55, σελ. 9).

Ἐάν τώρα εις τὰ προβλεφθέντα διὰ τὸ 1954-55 τακτικὰ και συναφῆ ἔκτακτα ἔσοδα ἐκ 8.271 και ἐκ τῶν ἐκτάκτων τὰ ἔσοδα ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων ἐξ 165 ἑκατομ. προσθέσωμεν τοὺς νέους φόρους ἐξ 1.100 ἑκατομ. ἔχομεν νέαν αὐξήσιν ἐσόδων ὡς πρὸς τὴν προηγουμένην χρήσιν ἐξ 23 %, και βεβαίως ὅλως ἀπίθανον τὴν ἀνάλογον αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐπίσημον πηγὴν (σελ. 29) αἱ τέσσαρες κυρίαι κατηγορίαι δαπανῶν τοῦ Προ]σμοῦ (δαπάναι πολιτικῶν Ὑπουργείων, σεισμόπληκτοι, δημοσία ἀσφάλεια και ἐθνικὴ ἄμυνα) ἀπερρόφησαν ἐν συνόλῳ τὰ 24.72 %, τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὴν χρήσιν 1953-54. Διὰ τὴν χρήσιν 1954-55 τὸ ποσοστὸν αὐτὸ ἀναβιβάζεται εις 27.25 % ! Τῷ 1950-51 τὸ ποσοστὸν αὐτὸ ἀνῆρχετο ἀντιθέτως εις 16.7 %, τῷ 1949-50 εις 14.1 % και τῷ 1948-49 εις 13.8 %.

Δὲν θέλομεν νὰ στηριχθῶμεν ὑπὲρ τὸ δέον εις τοὺς ἐπισήμους αὐτοὺς ἀριθμούς. Ἡ ἀξία αὐτῶν δύναται νὰ δώσῃ λαβὴν εις πάσης φύσεως κριτικὴν και οἱ ἀριθμοὶ σπανίως ἀποδίδουν μόνον τῶν ἐπακριβῶς ὀλόκληρον τὴν πραγματικότητα. Ἀλλ' ὅταν σταθερῶς και διὰ τοῦ συσχετισμοῦ τῶν καταλήγουν εις τὰ ἴδια συμπεράσματα, ἀποτελοῦν ἐνδείξιν τὴν ὁποῖαν δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν.

Ἐν διαρκῶς μεγαλύτερον τμήμα τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος διατίθεται ἐπομένως διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Κρατικοῦ Ὁργανισμοῦ. Δεδομένου δὲ ὅτι τὸ **κατὰ κεφαλὴν ἐθνικὸν** εἰσόδημα παρ' ἡμῖν εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μικρότερα ἐν Εὐρώπῃ, και ὅτι λόγω της ὑψηλῆς κλίμακος αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, οὐδαμῶς βελτιοῦται παρὰ τὴν σταθερὰν αὐξήσιν **τοῦ συνόλου τοῦ** ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἡ ἐπίπτωσις τῶν δημοσίων ἐξόδων ἐπὶ της ἰδιωτικῆς και της ἐθνικῆς οἰκονομίας εἶναι μίᾳ ἀπὸ τὰς πλέον καταθλιπτικὰς ἐν Εὐρώπῃ. Καὶ τὸ χειρότερον : σταθερῶς ἀπὸ ἔτους εις ἔτους γίνεται βαρυτέρα.

Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας νὰ γίνεται λόγος περὶ «ἐξυψώσεως τοῦ βιοτικῶ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ»; και πῶς εἶναι δυνατόν νὰ διακηρύσσωμεν ἐκάστοτε και νὰ καυχαιολογώμεν συχνότατα διὰ τὴν ἐξυγίανσιν της οἰκονομίας μας, ὅταν διὰ της ἐπιπτώσεως της φορολογίας εις ὅλα τὰ στάδια της παραγωγικῆς διαδικασίας ὑψύνομεν σταθερῶς τὸ κόστος της παραγωγῆς, συμπιέζωμεν εις τὸ ἐλάχιστον τὰς δυνατότητας ἀποταμιεύσεως τοῦ πτωχοῦ πολίτου και διαταράσσομεν, διὰ της διογκώσεως τῶν λ]σμών τοῦ Δημοσίου παρὰ τῇ Ἐκδοτικῇ Τραπεζῇ, τὴν ὀμαλὴν πιστωτικὴν ἄρδευσιν της οἰκονομίας;

Ἡ ὀγκώδης Ἀμερικανικὴ βοήθεια τῶν μετὰ τὸ 1948 ἔτων, ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος ἔπειτα, συνεκάλυψαν ἐπὶ τινὰ χρόνον τὴν λανθάνουσαν

αύτην χρεώκοπιαν. Χάρης εις τὴν πρώτην, τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἠϋξήθη σημαντικώτατα τὰ τελευταῖα ἔτη· χάρις εις τὴν δευτέραν, τὸ παραγωγικὸν μὲν κόστος ἐμειώθη διασυναλλαγματικῶς καὶ ἡ οἰκονομία ἐγνώρισε δι' ἑν καὶ ἡμισυ ἔτος τὴν τεχνητὴν εὐφορίαν ὧν τῶν τοιαύτης φύσεως διεγερτικῶν μεθόδων. Ἀλλὰ ὁ πληθυσμὸς ἠϋξανε γοργώτερον τοῦ ὅσον ἐχρειάζετο διὰ νὰ αὐξηθῇ παραλλήλως πρὸς αὐτὸν τὸ κατ' ἄτομον εἰσόδημα· τὰ δημόσια βάρη ἠϋξανον ὅπως εἶδομεν γοργώτερον τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐνῶ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα μέτρα ἐκ τῶν ὁποίων ἐπρόκειτο νὰ προέλθῃ ἡ ἐπιζητούμενη συμπίεσις τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἐντὸς δύο καὶ πλέον ἐτῶν, παρὰ ἡ συγχώνευσις δύο τραπεζῶν καὶ ἡ ἐξοικονόμησις 60 ἐκ. ν. δραχ. διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πολυθρυσλήτου ν. 2500. Οὕτω ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πλήρη σχεδὸν ἐξάντλησιν τῆς ξένης βοηθείας καὶ τὴν προσέγγισιν τῆς ἐσωτερικῆς ἰσοτιμίας τῶν νομισμάτων εἰς τὴν παλαιάν των στάθμην διὰ τῆς ἀνόδου τῶν τιμαρίθμων μας, αἱ ἴδιαι ὀργανικαὶ διαταραχαὶ τῆς οἰκονομίας μας ἐνεφανίσθησαν καὶ πάλιν ὑπὸ μορφὴν μιᾶς σοβαρᾶς δημοσιονομικῆς καὶ πιστωτικῆς κρισιμότητος. Γράφων εἰς τὴν «Μακεδονίαν» τῆς Θεσ/νίκης ἐπὶ τῆς νομισματικῆς «ἀναπροσαρμογῆς» τὸν Ἀπρίλιον 1953, ἐτόνιζον ὅτι:

«Τὰ χρονικὰ ὅρια τὰ ὁποῖα ἡ ὑποτίμησις παρέχει δὲν εἶναι ἀνεξάντλητα· ἐντὸς αὐτῶν τῶν ὁρίων πρέπει νὰ συντελεσθῇ ἡ ἐκκαθάρισις τῶν συντελεστικῶν κόστους εἰς τὸ ἐσωτερικόν, διὰ νὰ μὴ εὐρεθῶμεν μετὰ τὴν ἐξάντλησιν αὐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα πρὸ τῆς ὑποτιμῆσεως μὲ προσθέτους ζημίας τὸ νέον κατὰ τῆς πίστεως πλῆγμα καὶ τὴν φαλκιδεύσιν τῶν παγίων εἰσοδημάτων... (Ἡ ὑποτίμησις) δὲν εἶναι ἄλλο τι ἀπὸ ἓν εἶδος ἀναισθητικοῦ, ἐπιτρέποντος ἀναισθητέραν τὴν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν εἰς τὰ τῆς διαρθρώσεως τοῦ παραγωγικοῦ μας μηχανισμοῦ. Θὰ ἦτο δὲ ἀφορητῶς βαρεῖα ἡ εὐδύνη τῶν διαχειριζομένων τὰ οἰκονομικά μας πράγματα, ἐὰν μετὰ τὴν ἐξάντλησιν αὐτῶν τῶν περιθωρίων ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία παρέμενεν ἐξ ἴσου παθητικὴ, ἀναμένουσα τίς οἶδε ποίας νέας «ἀναπροσαρμογῆς» τὴν παρέμβασιν διὰ μίαν ἐπὶ πλέον πρόσκαιρον ὅσον καὶ στείραν ἀνακούφισιν».

Ἡ Δημοσιονομικὴ κρισιμότης, ἡ καταστήσασα ἀπαραιτήτους τὰς τελευταίας φορολογικὰς ἐπιβαρύνσεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν πανταχόθεν ἐξαγγελλομένην πιστωτικὴν ἀσφυξίαν, ἀποκαλύπτουν ἤδη κατὰ τὸν ἀπτότερον τρόπον, ὅτι οὔτε ἡ συνείδησις τῆς ἀνάγκης, οὔτε τὸ θάρρος τῆς χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως ἐνέπνευσε τοὺς ὑπευθύνους. Ὁ ἀσθενὴς ἀφ' οὗ ὑπεχρεώθη νὰ καταπῇ τὸ ἐπίπονον καθαρτικὸν τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς δραχμῆς εἰς τὸ ἡμισυ τῆς ἀξίας της, ἐγκατελείφθη εἰς τὸ ἔλεος τῶν θεραπευτικῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀναισθητικῶν καὶ τῶν ἀφαιμάξεων...

* *

Ἀλλ' ὅσάκις γίνεται λόγος περὶ περιορισμοῦ τῶν κρατικῶν δαπανῶν, ὥς ἐνὸς ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους συντελεστὰς τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ὀργανικῆς ἰσορροπίας τῆς οἰκονομίας μας, ἀντιτάσσεται ἀμέσως τὸ «ἀδύνα-

τον» αὐτῶν καὶ μετὰ θάρρους θαυμαστοῦ βεβαιοῦται ἀπὸ πάσης φύσεως ἀρμοδίου ὅτι ἡ συμπίεσις αὐτῶν ἔχει ἤδη φθάσῃ τὸ κατώτατον δυνατόν ὄριον, πέραν τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει παρὰ ἡ διάλυσις τοῦ Κράτους!

Ἀποσιωπᾶται καὶ ἡ σταθερὰ αὐξήσις αὐτῶν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος εἰς ἀπολύτους ἀριθμοὺς καὶ ἡ προσθετικὴ διόγκωσις των ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος! Ἀποκτήσαντες τὴν νοοτροπίαν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ τοῦ ἀποζώντος ἀπὸ προσωρινὰς ἐξοικονομήσεως ἐπὶ τῇ προόψει μιᾶς ἀβεβαίας ἀκόμη πατρικῆς κληρονομίας (παραγωγικὰ ἔργα κλπ.) ἐγκατελείψαμεν τὴν μόνην ὑγιᾶ τακτικὴν ἢ ὁποῖα καὶ τὰ κράτη καὶ τοὺς ἰδιώτας σώζει ἀπὸ τὴν χρεώκοπιαν, τὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ δαπάναι οὕτως ἢ ἄλλως πρέπει νὰ ἐδράζωνται ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἀντὶ νὰ ρυθμίζωμεν τοὺς Πρ/σμοὺς μας οὕτως ὥστε τὰ ἔξοδα νὰ ἀποτελοῦν ἀνεκτὸν ποσοστὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, καταλήγομεν ἀντιθέτως, εἰς τὸ νὰ διαμορφώσωμεν τὰ ἔσοδα μας ἐπὶ ἐνὸς ἐπιπέδου «ἀπαραιτήτων» δαπανῶν. Καὶ ἐν τῇ ἀσώτῳ αὐτῇ νοοτροπίᾳ ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ σύνθεσιν κακῶν συνηθειῶν, κομματικῆς συναλλαγῆς καὶ ἀπρονοησίας, τὰ πάντα καθίστανται «ἀπαραίτητα».

Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως τὴν ἰδιοτυπίαν τῆς σημερινῆς ἢ οἰασθῆποτε ἄλλης κυβερνήσεως. **Εἶναι τὸ μακρόχρονον καὶ σταθερὸν δημιούργημα τοῦ ἀπὸ πολλοῦ ἰσχύοντος κομματικοῦ καθεστῶτος μας.** Ἀρκεῖ μία πρᾶξις συναλλαγῆς ἢ νεποτισμοῦ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς διευθύνσεως ἢ μιᾶς ὑπηρεσίας διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἐν ἀμάχητον προηγούμενον, τὸ ὁποῖον αἱ διάφοροι ὑπηρεσίαι ἀνάγουν εἰς τὴν περιώπῃν τοῦ «ἀπαραιτήτου διὰ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου μηχανισμοῦ». Ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν «νέων ἀναγκῶν» τῆς δημοσίας ζωῆς, τὸ ὁποῖον συνηθέστατα δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι ἢ τὴν δικαίωσιν μιᾶς προσωπικῆς βλέψεως, ὁ διοικητικὸς ὀργανισμὸς διογκοῦται καθημερινῶς κατὰ τὸν πλέον ἀσυνάρτητον τρόπον. Πότε μία θέσις ἐδῶ, πότε μία νέα ὑπηρεσία ἐκεῖ, πότε μία ἐπὶ συμβάσει νέα κατάσταση ἀλλαχοῦ. Καὶ ὅταν παρέλθῃ ἡ ἐξουσία ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες τὰς ἐδημιούργησαν, οἱ διάδοχοί των ἀντὶ νὰ καταργήσουν τὰ κακῶς γενόμενα, ἀλλάσσουν συνηθέστατα ἀπλῶς τοὺς καρπώτας των.

Ἀπλὴ ἀντιπαραβολὴ τῶν δημοσίων Πρ/σμῶν δίδει ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα ὧν τούτων. Τῷ 1938, αἱ δαπάναι τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων ἀνῆρχοντο εἰς 10657 ἐκ. προπολεμικῶν δραχμῶν. Αἱ ἴδιαι δαπάναι εἰς τὸν Πρ/σμὸν 1952 - 3 ἀνῆρχοντο εἰς 11275 ἐκ. προπολεμικῶν ἐπίσης δραχμῶν μὴ περιλαμβανομένων τῶν διοικητικῶν δαπανῶν Δωδεκανήσου καὶ τῶν δαπανῶν «διαχειρίσεως κρατικῶν ἐφοδίων». Εἰς τὸν Πρ/σμὸν ὁμοῦς αὐτὸν (1952-3) δὲν περιλαμβάνοντο εἰμὴ δι' ἐλάχιστον ποσὸν (135 ἐκ.) αἱ δαπάναι ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ δημοσίου χρέους (3,446) αἵτινες ἐπεβάρυνον τὸν Προ/σμὸν τοῦ 1938, οὔτε αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου αἱ χρηματοδοτούμεναι ἐξ ἐλληνικῶν πόρων, οὔτε αἱ δαπάναι τῶν Τ.Τ.Τ. αἱ περιληφθεῖσαι μετέπειτα εἰς τὸν Ο.Τ.Ε. Ἐὰν τὰ ποσὰ αὐτὰ ἀφαιρεθῶσι ἀπὸ τὸν Πρ/σμὸν 1938 - 9, προκύπτει ὅτι αἱ δαπάναι τοῦ 1952 - 3 ἠϋξήσαν κατ'

οὐσίαν ἐνσύγκρισει πρὸς τὸ τελευταῖον προπολεμικὸν ἔτος κατὰ 5525 διςεκ. προπολεμικῶν δραχμῶν ἤτοι **κατὰ ἐκατόν τοις ἐκατόν!**

Ποία ἐπέκτασις «τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς», ποία αὐξησις τοῦ πληθυσμοῦ, ποία ἀνάπτυξις τῆς «κοινωνικῆς ἀποστολῆς τοῦ κράτους» ποία ὑψώσεις τοῦ τιμαρίθμου, δύνανται νὰ δικαιολογήσουν τοιαύτην συνταρακτικὴν διόγκωσιν τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ; Καὶ ποῖος ἀπὸ τοὺς ζῶντας εἰς τὸν τόπον αὐτὸν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι μὲ τὸ ἡμισυ τῶν ἐξόδων αὐτῶν κατὰ τῷ 1938, οἱ ὑπάλληλοι ἡμείβοντο ὀλιγώτερον, ἢ διοικήσεις ἦτο χειρότερα καὶ ἡ μέριμνα τοῦ Κράτους πρὸς τὸν πολίτην ὀλιγώτερον αἰσθητή;

Ἐὰν ἔλθωμεν τώρα εἰς τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη καὶ φυλλομετρήσωμεν τὸν πρῶτον Πρ]σμὸν τῆς εἰρηνικῆς περιόδου (1950 - 1) ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὸν τοῦ 1954 - 5, βλέπομεν τὸν ἴδιον αὐτὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως, ὃχι πλέον ἀπὸ δεκαετηρίδος εἰς δεκαετηρίδα, ἀλλὰ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Ὁ Πρ]σμὸς τῆς Βουλῆς π. χ. ἀπὸ 11250 ἐκ. παλ. δραχμῶν ἀναπτύσσεται εἰς 40842 ἐκ. εἰς ἃ δέον νὰ προστεθῇ καὶ τὸ νεωστὶ προβάλλον κεφάλαιον «Προεδρεία Κυβερνήσεως», ἐκ 5.000 ἐκ., δηλαδή τετραπλασιάζεται! Ὁ Πρ]σμὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀπὸ 1573 δις. ἀναπτύσσεται εἰς 2792 καὶ τοῦτο ἐνῷ αἱ δαπάναι προσωπικοῦ ἀπὸ 464 ἀναβιβάζονται εἰς 617 μόνον δις. Αἱ συντάξεις ἀπὸ 580 δις. γίνονται 1208 δις. Καὶ τὸν ὑπερδιπλασιασμὸν αὐτὸν βεβαίως δὲν ἐξηγοῦν αἱ κλιμακωταὶ αὐξήσεις τῶν 10 - 25%, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν «κανονικῶν συνταξιούχων» (ἐξαιρουμένων δηλ. τῶν θυμάτων πολέμου) ἀπὸ 51990 διὰ τὸ 1950 ἀνῆλθον πράγματι εἰς 68013 διὰ τὸ 1954 - 5. Ἀντὶ νὰ αὐξάνωμεν τὸ ὄριον ἡλικίας ὅπως ἢ στριχειώδης οἰκονομικὴ σύνεσις θὰ ἐπέβαλλε καὶ ὅπως αἱ σημεριναὶ δυνατότητες τῆς ζωῆς ἐπιτρέπουν, προσφεύγομεν εἰς διαρκῶς νέα συστήματα προώρων ἀπομακρύνσεων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας (εἴτε λέγονται ἐθελούσιαι ἐξοδοι, εἴτε ὑποβιβασμοὶ ὀρίου ἡλικίας, εἴτε ν. 2500, εἴτε ἀναγκαστικὴ ἐξοδος τοῦ 10% τῶν προακτέων ὡς «μὴ προαγόντων τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας») Οὕτω κατελήξαμεν εἰς τὸ αὐτόχρημα φαιδρὸν ἀποτέλεσμα νὰ ἀριθμῶμεν 4000 (τέσσαρας χιλιάδας) στρατηγῶν ἐν ἀποστρατεῖᾳ καὶ τὴν ἀληθῶς τραγικὴν ἀφαίμαξιν (οἰκονομικὴν ὅσον καὶ διοικητικὴν) τὴν ὅποیان ὑφίσταται ὁ κρατικὸς ὀργανισμὸς ὅταν τὸν ἐγκαταλείπουν εἰς πλήρως ἀποδοτικὴν ἡλικίαν ἄνθρωποι ἱκανοὶ νὰ δράσουν ἐπωφελῶς ἐπὶ πολλὰ ἀκόμη ἔτη.

Ἄλλ' ἀσχέτως συντάξεων καὶ μισθολογίου, μία ἀπλὴ φυλλομέτρησης τῶν τελευταίων προϋπολογισμῶν πείθει ὅτι ἡ διόγκωσις τῶν ἐξόδων δὲν ὀφείλεται εἰμὴ κατὰ μικρὸν μόνον τμήμα εἰς τὰς αὐξήσεις αὐτὰς καὶ ὅτι ἡ ὅλη καθημερινὴ διαχείρισις τῶν δαπανῶν συντελεῖ κατὰ πολὺ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἰς τὴν συνολικὴν αὐξήσιν τῶν ἐξόδων. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν π. χ. τὰ «ὀδοιπορικὰ ἐξοδα καὶ ἐξοδα κινήσεως» γίνονται ἀπὸ 9,2 δεσ. διὰ τὸ 1950 - 1, 42 δις. διὰ τὸ 1953 - 4 αἱ «δαπάναι λει-

τουργίας ὑπηρεσιῶν» ἀπὸ 9,4 γίνονται 16,1 αἱ «εἰδικαὶ δαπάναι» ἀπὸ 23,9 γίνονται 74,2 κ.δ.κ.

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ὁμοίως τὸ κονδύλιον ὀδοιπορικῶν ἐξόδων ἀπὸ 2 δις. γίνεται 6,8, τὸ κονδύλιον «ἀπορρήτων ἐθνικῶν ἀναγκῶν» ἀπὸ 5,9 δις. γίνεται 19 δις. Τὰ «ἐξοδα δεξιώσεων» ἀπὸ 200 ἐκ. γίνονται 1500 !

Διὰ μίαν ἐκάστην ἐξ αὐτῶν τῶν προσαυξήσεων ὑπάρχει πιθανῶς καὶ μία βεβαίως ἁρμοδίου ὅτι εἶναι «ἀπολύτως ἀπαραίτητος!» Ἀπαραίτητοι αἱ συμμετοχαὶ μας εἰς τὸ πρῶτον τυχὸν συνέδριον ὅπου κάλλιστα ὁ ἐπὶ τόπου Πρεσβευτὴς μας θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς ἀντιπροσώπευση· ἀπαραίτητος ἡ πολυπληθὴς συμπαράστασις μας εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης· ἀπαραίτητος ἡ διὰ τὸ «ψύλλου πήδημα» ἐκτόξευσις Ὑπουργῶν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς· ἀπαραίτητος ἡ διὰ πολεμικῶν μονάδων μεταφορὰ Ὑπουργῶν εἰς τὰς ἀνὰ τὰς νήσους τελετάς· ἀπαραίτητοι αἱ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν διοικητικαὶ μεταβολαὶ καὶ τὰ ὀδοιπορικὰ τὰ ὅποια συνεπάγονται· ἀπαραίτητοι αἱ νεοπλουτικαὶ δεξιώσεις οἵουδήποτε ξένου ἐπισκεπτομένου τὴν χώραν μας !

Ἀκόμη χθές, ἐπὶ τῇ συζητήσει τῶν νέων φορολογικῶν νομοσχεδίων, κατηγγέλλετο εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἐνῷ αἱ προκάτοχοι κυβερνήσεις εἶχον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὑπουργῶν οἰκονομικὰ αὐτοκίνητα τύπου "Οπελ ταῦτα ἀντικατέστησεν ἡ Κυβέρνησις διὰ δαπανηροτέρων «ἐνῷ διὰ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως παρηγγέλθη αὐτοκίνητον ἰδιαιτέρας πολυτελοῦς κασκευῆς ἀξίας 7 χιλ. δολλαρίων»:

Ὅταν ὁ Βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἐπισκεπτόμενος κατ' αὐτὰς τὴν Μ. Βρεταννίαν ἀνεπισήμως ἠρκέσθη εἰς δύο θέσεις δι' — Αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγον Του — εἰς τὸ ἀεροπλάνον τῆς γραμμῆς, οἱ Ὑπουργοὶ μας χρειάζονται νὰ ἀπασχολοῦν εἰδικὰ σκάφη τῆς Ἀεροπορίας μας διὰ νὰ συμμετέχουν ἰδιωτικῆς φύσεως συνεδρίου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συνοδευόμενοι πρὸς τοῦτο καὶ ἀπὸ πέντε βοηθοὺς συνεργάτας ! Ὅταν ἀφίνομεν τοὺς ὑπαλλήλους μας μὲ μισθοὺς πείνης, ἐπιτρέπομεν ἐπὶ ἔτη τὸ σκάνδαλον ἡγεμονικῶν παροχῶν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους μας εἰς τὸ σχέδιον Μάρσαλ διὰ τὰς ὁποίας οὐδεὶς ποτὲ ἐξανέστη ἢ ἐμερίμνησε μὲ τὴν δικαιολογίαν... ὅτι ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ χρημάτων τῆς βοηθείας!

Ἀφίνομεν δὲ τὴν ὑπόθεσιν τῶν στρατιωτικῶν μας δαπανῶν καὶ τὰς χειρονομίας γενναιοφροσύνης εἰς τὰ ἔργα ὑποδομῆς. Ἡ ἔκτασις καὶ ἡ ὑψὲς τοῦ θέματος θὰ ἀπαιτήσῃ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς εἰδικὴν εὐκαιρίαν.

Ἐν ὅψει ὅλων αὐτῶν ἐπιβάλλεται πάντως νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ θεωρία περὶ «συμπίεσεως τῶν δαπανῶν μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου τοῦ δυνατοῦ» ἀποτελεῖ ἀσυνείδητον φαρισαϊσμόν. Ὅπως ἀποτελεῖ καὶ ἐξαπάτησιν τοῦ λαοῦ τὸ νὰ ἰσχυρίζονται μετὰ περισσοῦς σοβαροφάνειας οἱ «εἰδότες» ὅτι οἰκονομίαι δὲν εἶναι δυνατὰ παρὰ εἰς ἐλαχίστην κλίμακα... ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ ἐξαρθρώσωμεν τὰς ὑπηρεσίας!

Ἡ ἔννοια τοῦ «ἀπαραιτήτου» ἐλαστική ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς, ἔχει ἀτυχῶς διασταλῆ προϋόντος τοῦ χρόνου εἰς σημεῖον ἀπαράδεκτον δι' ἔν πτωχὸν κράτος, ἐπιζητοῦν μὲ στερήσεις καὶ κόπον νὰ ἀναπτύξῃ τὴν οἰκονομίαν τοῦ διὰ νὰ ἐξέλθῃ κάποτε ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ ὑποαναπτύκτου.

Ὑπὸ τὸ κράτος τόσων κακῶν συνηθειῶν, τόσης συναλλαγῆς καὶ ἀστοργίας, ἐλησμονήσαμεν *ὅτι «ἀπαραιτήτον»* εἰς τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν ὅπως καὶ εἰς τὴν δημοσίαν, *εἶναι πρὸ παντὸς τὸ δυνατόν*, ἢ παραγνώρισιν τοῦ ὁποῖου ὁδηγεῖ θάττον ἢ βράδιον εἰς τὴν χρεωκοπίαν καὶ τὴν ἀνυποληψίαν. Δι' αὐτὸ καὶ πραγματικὴ ἐξυγίανσις δὲν θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν παρὰ τὴν στιγμὴν ὅπου μία κυβέρνησις, διαθέτουσα τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν πολιτικὴν δύναμιν, θὰ ἔχῃ τὸ θάρρος καὶ τὴν σύνεσιν νὰ τοποθετήσῃ τοὺς δημοσίους λογισμοὺς ἐπάνω εἰς τὴν στερεὰν βάσιν ἐκείνου τὸ ὅποιον δυνάμεθα νὰ δαπανῶμεν διὰ τὰ δημόσια ἔξοδα, ὑπολογιζομένου ὡς ἐνὸς λογικοῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, καὶ νὰ τερματίσῃ τὴν ἀθέμιτον τακτικὴν τοῦ διαμορφῶναι τὰ ἔσοδα τοῦ Πρῶτου ἐπὶ τῇ βάσει ἄνωθεν, οἶωνεῖ Θεὸς βουλήσει, θεσπισμένων «ἀπαραιτήτων» δαπανῶν.

Ἡ βασικὴ αὕτη ἀντιστροφή τῶν μεθόδων διαμορφώσεως τῶν δημοσίων λογισμῶν μας ἀποτελεῖ τὴν ἀναπόδραστον προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς μας ἐξυγιάνσεως, καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας. Ἡ δόδος ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ καταγώγεια τοῦ ὑποαναπτύκτου πρὸς τὰ εὐάερα ἀνῶγεια μιᾶς πολιτισμένης χώρας, δὲν γίνεται ἀκόπως· δὲν ἄρκοῦν οὔτε τοῦ ἐξ Ἀμερικῆς θεοῦ τὰ βοηθήματα, οὔτε αἱ αὐταπάται τοῦ «ἀδυνάτου» τῶν οἰκονομικῶν καὶ τὰ δόλια τεχνάσματα τῶν κατὰ καιροὺς νομισματικῶν «προσαρμογῶν». Κάπου πρέπει νὰ περικοπῇ τὸ χρεὶμα τὸ ὅποιον χρειάζεται διὰ τὴν εἰς δραχμὰς χρηματοδότησιν τῶν προγραμμάτων ἐπενδύσεων καὶ τὴν κανονικὴν πιστοδότησιν τῆς οἰκονομίας. Αἱ κομμουνιστικαὶ χῶραι διὰ νὰ τὴν φέρουν εἰς πέρας, καὶ νὰ καταστήσουν δυνατὴν τὴν «αὐτοχρηματοδότησιν» τῶν βιομηχανικῶν τῶν σχεδίων, ὑπεβίβασαν μέχρις ἀπογνώσεως τὸ καταναλωτικὸν ἐπίπεδον τῶν λαῶν τῶν. Διὰ νὰ ἀποτρέψῃ μίαν ἐπαπειλουμένην οἰκονομικὴν ὕφεσιν εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας ὁ Πρόεδρος Eisenhower, δὲν ἐδίστασε νὰ ἀναλάβῃ προεκλογικῶς τὴν ὑποχρέωσιν ὑποβιβασμοῦ τῆς στάθμης τῶν δημ. ἐξόδων. Εἰς τὴν οἰκονομίαν δὲν ὑπάρχουν θαυματουργὰ βότανα, οὔτε γίνεται τίποτε μὲ τὴν διαδικασίαν τῆς ταχυδακτυλουργίας. Ἐκεῖ δὲ ὅπου ἐφθασαν παρ' ἡμῖν τὰ πράγματα, ἢ θεραπεία δὲν δύναται νὰ ἀπορρεύσῃ παρὰ ἀπὸ τὴν τολμηρὰν βαθεῖαν χειρουργικὴν παρέμβασιν ἣτις θὰ τοποθετήσῃ τὰ ἔξοδά μας ἐπάνω εἰς τὴν βάσιν ἐνὸς λογικοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἀπὸ τὸν Κυβερνήτην ὁ ὁποῖος θὰ τὴν ἐπιχειρήσῃ καὶ θὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀσθενῆ:

— *Μὲ αὐτὰ θὰ ξήσῃς*, ἔως ὅτου βελτιωθῇ ἡ θέσις σου καὶ ἀκριβῶς διὰ νὰ τὴν βελτιώσῃς.

Αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος ἢ ὁποία θὰ ἀνακουφίσῃ τὸν στενάζοντα λαόν, θὰ σταματήσῃ ταχύτερον τὴν ὑποκατανάλωσιν, θὰ τροφοδοτήσῃ ὁμαλῶ-

τερον τὴν πιστωτικὴν διαδικασίαν τῆς οἰκονομίας θὰ ὑποβιβάσῃ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, θὰ ἐμπνεύσῃ πρὸ παντὸς τὴν πεποίθησιν εἰς τοὺς ξένους καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἀληθῶς σοβαρευόμεθα μὲ τὰ οἰκονομικά μας προβλήματα καὶ δὲν ἐξαρκούμεθα, νὰ ἐξαπατῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους μὲ ἐξεζητημένα ἀξιώματα καὶ αὐτοπαρηγορίας.

Βεβαίως, μία τοιαύτη θεραπευτικὴ ἀπαιτεῖ γνώσιν καὶ τόλμην καὶ δύναμιν πολιτικὴν — πρὸ παντὸς — οὐ τὴν τυχούσαν. Τὸ δρᾶμα δὲ τῶν τελευταίων ἐτῶν συνοψίζεται ἐν τούτῳ ἀκριβῶς: ὅτι ἐγγίζει τὸ τέρμα τῆς μίας ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς συνεσώρευσε εἰς χεῖρας τῶν ἰθυνόντων ὅσῃν ποτὲ ἄλλοτε δύναμιν, χωρὶς οὔτε νὰ ἐπιχειρηθῇ, οὔτε κἂν νὰ διαγνωσθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς βαθεῖας αὐτῆς μεταστροφῆς τῆς οἰκονομικῆς μας πολιτικῆς. Παρήλθον ἄγωνα τὰ καλύτερα ἔτη, ὥστε τώρα ὅπου ἡ «μονολιθικὴ παντοδυναμία» τῶν κυβερνώντων ἐγγίζει τὴν δύσιν τῆς, ὅλα ὅσα διεδραματίσθησαν νὰ φαίνωνται ὡς μία ἀτελεύτητος σειρὰ αὐταπατῶν, ἀσκόπων ταχυδακτυλουργικῶν πειραμάτων καὶ ἀπώλεσθαισιν εὐκαιριῶν. Τὸ ὅτι ὁ κύριος ἔνοχος ὅλων τούτων ἐγείρει τώρα θρασὺν τὸν δάκτυλον κατηγορῶν τοὺς διαδόχους τοῦ ὅτι.... ἐτορπίλλισαν τὴν πολιτικὴν του, δὲν προσθέτει τίποτε ἄλλο παρὰ τὸν θλιβερόν χρωματισμὸν τῆς ἀναισχυντίας καὶ τῆς χυδαιότητος εἰς μίαν ἤδη πολὺ θλιβεράν ὑπόθεσιν. Τὸ θέμα παραμένει ἀκέραιον. Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ ἀσθενὴς συνεχίζων τὴν ἄφρονα ἀμεριμνησίαν του εἰς χεῖρας ἐμπειρικῶν ἱατρῶν, ἐπεδείνωσε τὰς συνεπειὰς τῆς νόσου του. Καὶ ἡ σωτηρία, ὅταν θὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνθρωποι μὲ κοινὸν νοῦν, πρακτικὴν ἀντίληψιν, σταθερὸν χαρακτήρα καὶ καθαρὰν συνείδησιν, διὰ νὰ τὴν ἀποπειραθοῦν, θὰ εἶναι ἀπλούστατα, κατὰ πολὺ δυσκολώτερα.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Γράφοντες εἰς τὸ τελευταῖον ἡμῶν Φύλλον ἐπὶ τῆς Αὐστριακῆς συνθήκης καὶ τῶν προσεχῶν συζητήσεων μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τοῦ Δυτικοῦ καὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ Συγκροτήματος, ἐτονίζομεν ἐν κατάκλειδι ὅτι:

«*Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ ἐκκενώσεως τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Ρουμανίας διατάξεων τῶν συνθηκῶν τῆς εἰρήνης ἣτις τίθεται πλέον τώρα ἐπὶ τάπητος, θὰ ἀποτελέσῃ πάντως τὸ καλύτερον ἀντίβαρον εἰς τὰς ρωσσικὰς ἀπαιτήσεις διὰ τὴν λύσιν τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τὸ κριτήριον τῆς τελικῆς ἐπιτυχίας.*»

Πόσον ἡ παρατήρησις αὕτη ἀντεπεκρίνετο εἰς τὴν διαμορφουμένην βαθμιαίως κατὰ στασιν δὲν ἐβράδυνε νὰ καταδειχθῇ. Καὶ

ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ ἡ συνείδησις περὶ τῆς ἀνάγκης ταχείας ἀπελευθερώσεως τῶν ὑποδουλωθέντων εἰς τὸ τέλος τοῦ τελευταίου πολέμου κρατῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, δὲν χρειάζεται ἔξαρσιν τίνα. Ἔστω καὶ ἂν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου ἢ ἄλλων ὑπολογισμῶν δὲν γίνεται συχνὰ λόγος περὶ αὐτῆς, ἡ κοινὴ τύχη, ὁ κοινὸς πολιτισμὸς καὶ τὰ κοινὰ παθήματα ἅτινα συνδέουν τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη καὶ συνθέτουν μίαν χωριστὴν εὐρωπαϊκὴν συνείδησιν, ἔχουσιν ἐπαρκῶς ὠριμάσῃ ὥστε ἡ ἀπελευθερώσις τῶν ὑποδούλων δορυφόρων κρατῶν νὰ θεωρῆται αὐτονόητος προϋπόθεσις πάσης ἀληθινῆς συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ρωσσίας.

Ὅτι ὅμως εἶναι ἀξιὸν περισσοτέρου ἐνδιαφέροντος εἶναι ὅτι ὑπὸ τὴν γοργὴν ὥθυσιν τῶν γεγονότων, ἡ περὶ τούτου

συνείδησις κερδίζει διαρκώς έδαφος και εις τας 'Ηνωμ. Πολιτείας και προβάλλεται όλον έντονώτερον ως τὸ πραγματικόν ἐπίκεντρον όλων τῶν δυσχερειῶν εις τὰς οποίας προσκρούει μία εἰλικρινής συνεννόησις μεταξὺ 'Ανατολῆς και Δύσεως ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 78ης ἐπετείου τῆς Ρουμανικῆς ἀνεξαρτησίας τὸ 'Αμερικανικὸν Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ἐξέδωκεν τὴν 10ην Μαΐου ἐ. ἔ. ἀνακοινωθέν, διὰ τοῦ οὗ τοῦ ἐπανελάμβανε τὴν κατηγορηματικὴν δῆλωσιν ὅτι «*ἡ Κυβέρνησις και ὁ Λαὸς τῶν Ἡν. Πολιτειῶν δὲν παραδέχονται τὴν ὑποδούλωσιν τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολ. Εὐρώπης ὡς κατάστασιν ὀριστικὴν*», ἀλλὰ ἀποβλέπουσι εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐλευθερίας και τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς ταύτης».

Καὶ ὁ κ. Ντάλλας εἰς ραδιοφωνικὴν ἐκπομπὴν τοῦ τὴν 18ην τρ. μηνὸς σχολιάζων τὴν πρότασιν περὶ προσεχοῦς συναντήσεως τῶν 4, προδιέγραφεν ὡς ἐν ἐκ τῶν θεμάτων συζητήσεως και «τὰ προβλήματα τῶν δορυφόρων κρατῶν». Ὁ δὲ Walter Lippman ὁ γνωστὸς σχολιαστὴς τοῦ New-York Herald Tribune, ἔθετε τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀθετήσεως ὑπὸ τῶν Ρώσων τῶν ὑποσχέσεων τῆς Γιάλλας.

Ἡ ἀνακίνησις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁρμοδίων χειλέων δὲν σημαίνει ἀπλῶς ἓνα εὐστοχον ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὰς περὶ ἐκκενώσεως τῆς Γερμανίας, ἀφοπλισμοῦ και οὐδετέρας ἐν Εὐρώπῃ ζώνης, ρωσικᾶς πρωτοβουλίας. Θέτει τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ σημείου τῆς ἀνωμάλου και ἀφορήτου καταστάσεως ἣτις ἐδημιουργήθη εἰς τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὅταν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν ρωσικῶν στρατιῶν κατελύθη ἡ ἀνεξαρτησία και ἐνεκατεστάθησαν εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης καθεστῶτα ὡς μόνον τίτλον νομιμότητος ἔχοντα τὴν πρὸς τὴν Μόσχαν ὑποτέλειαν. Εἶναι τῶνδ' ἀληθινῶν παρῶδ' ἡ νὰ γίνεται λόγος περὶ εἰρηνεύσεως και κατευνασμοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἐφ' ὅσον λαοὶ προηγμένου πολιτισμοῦ ὡς ὁ Πολωνικὸς ὁ Οὐγγρικός, ὁ Ρουμανικὸς κλπ. σήπονται ἐν τῇ δουλείᾳ και ὅταν αἱ στρατιαὶ τῶν Σοβιετ δύνανται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ πλημ-

μυρῇσιν τὴν ὑπόλοιπον Εὐρώπην διὰ τῶν προσβάσεων τῶν ὁποίων κατέχουν τὰς κλείδας.

Ἡ Εὐρώπη τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς δὲν ὑπῆρξεν ἔργον αὐτοσχεδιασμοῦ ἀλλὰ τὸ φυσιολογικὸν προϊόν μακρᾶς ἱστορικῆς ἐξελίξεως ἣτις ἐθεμελίωσε σὺν τῷ χρόνῳ μίαν βαθεῖαν ἐξίσωσιν δυνάμεων μεταξὺ τῶν κατοικούντων αὐτὴν λαῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ ὅλοι ἠδύναντο νὰ εὕρουν τὴν ἐλευθερίαν τῶν και οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ καταστῇ τόσον ἰσχυρὸς ὥστε νὰ καταδυναστεύσῃ ὅλους τοὺς ἄλλους. Δι' αὐτὸ και ὅλαι αἱ προσπάθειαι ὑπερτροφικῆς ἐξαπλώσεως, εἴτε προερχόντο ἀπὸ τὴν Γαλλίαν εἴτε ἀπὸ τὴν Γερμανίαν εἴτε ἀπὸ τὴν Ρωσίαν, προσέκρουον εἰς τὴν ἐπιτυχὴ ἀντίδρασιν ἀντιθέτων σχηματισμῶν οἵτινες αὐτομάτως ἐδημιουργοῦντο πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κατακτητοῦ. Ἐν ἀπὸ τὰ κυριώτερα γνωρίσματα αὐτῆς τῆς ἰσορροπίας ἦτο ἑκπαλαὶ ἡ συγκράτησις τῆς Ρωσίας εἰς τὸν ἀρχικὸν ζωτικὸν της ὥρον πέραν τοῦ Βιστοῦλα και τοῦ Δνείστερου. Σήμερον ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν τεχνικῶν δυνατοτήτων τῶν νέων ὀπλῶν και τῆς τεραστίας βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς σταλινικῆς Ρωσίας, και αὐτὴ ἡ γεωγραφικὴ συγκράτησις της εἰς τὰ ὅρια ταῦτα, δὲν θὰ ἦτο ἀρκετὴ ὅπως ἀποκαταστήσῃ μίαν πραγματικὴν ἰσορροπίαν δυνάμεων, ἐάν δὲν ὑπῆρχε ἡ παρέμβασις τοῦ Ἀμερικανικοῦ παράγοντος ἐν Εὐρώπῃ. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ συντελεστοὶ (σύμπτωξις τῆς Ρωσίας ἐντὸς τῶν φυσικῶν συνόρων της και Ἀμερικανικὴ συμπαράστασις ἐν Εὐρώπῃ) ἀποτελοῦσι βασικὰ συστατικά τῆς ἀληθινῆς εἰρηνεύσεως τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντικατασταθῶσι ἀπὸ οἰασθῆποτε φύσεως ἄλλα διπλωματικά σχήματα. Πᾶν ἄλλο σχῆμα εἰρηνεύσεως μὴ στηριζόμενον ἐπὶ τῶν συστατικῶν τούτων, ἀποτελεῖ ἐπικίνδυνον αὐταπάτην. Καὶ πρέπει νὰ τὸ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μικροὶ και μεγάλοι ὅσοι οἰκοῦμεν τὴν παλαιὰν ταύτην Ἡπειρον.

ΚΑΙΝΟΦΑΝΕΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ

Ἡ ριφθεῖσα - ὅχι βεβαίως διὰ νὰ γίνῃ δεκτὴ - πρότασις περὶ παραιτήσεως ὀρισμέ-

νου ἀριθμοῦ βουλευτῶν ἵνα προκηρυσσομένων ἀναπληρωματικῶν ἐκλογῶν διαπιστωθῇ ἡ δυσαρμονία Βουλῆς και Λαοῦ και ἀχθῇ οὕτω ὁ Ἀνώτατος Ἀρχὼν εἰς διάλυσιν τῆς Βουλῆς, ἐνέχει λίαν καινοφανεῖς ὅσον και ἀβασίμους συνταγματικὰς ἀντιλήψεις ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Ἡ πρότασις αὐτὴ δὲν θὰ εἴχε πρᾶγματι ἐννοίαν και δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀγάγῃ εἰς τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα τῆς διενεργείας δηλαδὴ νέων ἐκλογῶν παρὰ ἐφ' ὅσον ἡ ἑκβασις τῶν ἀναπληρωματικῶν ἐκλογῶν θὰ ἐθεωρῆτο ὡς οἰωνεὶ δεσμευτικὴ διὰ τὸν Ἀνώτατον Ἀρχόντα ἵνα προβῇ εἰς τὴν διάλυσιν. Τοῦτο ὅμως εἶναι καταφανὸς ἐκτὸς τῆς πραγματικῆς ἐννοίας τοῦ Συντάγματος και προσκρούει και εἰς αὐτὴν τὴν λογικὴν τῶν πραγμάτων.

Τὸ Σύνταγμα ἐδραζόμενον ἐπὶ τῆς ἰσορροπίας τῶν ἐξουσιῶν, ἀφ' ἐνὸς μὲν καθώρισε τετραετὴ διάρκειαν τῆς Βουλῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ καθιέρωσε τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως ἀκριβὲς διὰ νὰ κατοχυρώσῃ τὴν ἰσορροπίαν ταύτην και ὅχι διὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ πλήρως τὴν κυβερνητικὴν ἐξουσίαν ὑποτάσσον αὐτὴν μηχανικῶς εἰς τὰς κατὰ καιροὺς μεταβολὰς τῆς λαϊκῆς ψυχολογίας. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Ἀνώτατος Ἐπόπτης τῆς ἀρμονικῆς αὐτῆς συνεργασίας τῶν ὀργάνων τῆς πολιτείας **ἔχει τὸ δικαίωμα—και ὅχι τὴν υποχρέωσιν—** τῆς διαλύσεως, ὁσάκις κρίνει ὅτι σοβαροὶ λόγοι τὴν ἐπιβάλλουν. Τὸ νὰ ἐμφανίζηται ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ὡς ἀναπόδραστος συνέπειαι μιάς διαπιστώσεως περὶ δυσαρμονίας Λαοῦ και Βουλῆς, μετατοπίζει κατ' οὐσίαν τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως εἰς αὐτὸν τὸν λαόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀντίκειται ἀπολύτως εἰς τὴν ἐννοίαν τοῦ θεσμοῦ τῆς διαλύσεως. Λαὸς, Βουλὴ και Βασιλεὺς ἀποτελοῦσιν ἐξ ἴσου ἅμῃς ὅργανα τῆς Πολιτείας ἡ ἰσορροπία τῶν ὁποίων, ὑπ' οὗς ὅρους ὀρίζεται τὸ Σύνταγμα, κατοχυρῶνται ἀπὸ πάσης πλευρᾶς τὴν ἐλευθερίαν και τὴν ἐννομοντάξιν.

Ἐν τοῖς πράγμασι, ὁ Βασιλεὺς ἀποφασίζων περὶ τῆς διαλύσεως ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ **σύνολον τῆς καταστάσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικοῦ συμφέροντος**. Δικαιοῦται νὰ μὴ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν και ἂν πρὸς στιγμὴν διαπιστωθῇ δυσαρμονία πρὸς τὸν λαόν ὅπως δικαιούται νὰ τὴν διαλύσῃ και ἂν δὲν ἔχη διαπιστωθῇ τοιοῦτον τι, ἀπλῶς—ὅπως ἐδίδαξεν ὁ Σαρίπολος και ὅπως ἡ συνταγματικὴ μας ἱστορία συχνάκις μαρτυρεῖ—**ὡς ἀμυντικὸν ὄπλον κατὰ τοῦ παρεντε-**

πομένου νομοθετικοῦ σώματος δηλ. ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτοῦ και τῆς πλειονοψηφίας τῆς Βουλῆς, ὁπότε ὁ Λαὸς ἀποφασίζει τελικῶς.

Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι μόνον θεμελιωμένα ἐπὶ τῆς συνταγματικῆς μας τάξεως και παράδοσεως, ἀλλὰ και ἔχουν τὴν βαθεῖαν σοφίαν τὴν ὁποίαν ἐνεστάλλαξεν ἡ μακρὰ και ἐπίπονος ἐξελίξις τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Διαταραχὴ τῶν, και δὴ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς μειώσεως και ψαλλιδεύσεως τῶν δικαιωμάτων **τοῦ Βασιλέως ὡς ἁμέσου ὀργάνου τῆς Πολιτείας**, μεταβάλλει τὴν οὐσίαν τοῦ Πολιτεύματος.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτο ὁ σκοπὸς τῶν εἰσηγηθέντων τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασιν. Καλὸν ὅμως εἶναι ὅπως μὴ θίγωνται ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ και ὑπὸ τὸ κρᾶτος παροδικῶν ὑπολογισμῶν, βασικά συστατικά τῆς συνταγματικῆς μας τάξεως, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὅπως ὅλων τῶν μεγάλων συστατικῶν τῆς ζωῆς—παρέχεται ἴσως ἀπαράρητος ὅταν λειτουργοῦν κοινονικῶς, ἐμφανίζεται ὅμως ἐν ὅλῃ τῇ σημασίᾳ εὐθύς ὡς τεθῶσιν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν.

ΑΝΟΙΞΙΣ

Ἐὰν δὴρξε και ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία εἰς τὴν εἰσῆλθον ὀριστικῶς εἰς τὴν ἀνοιξιν, μᾶς τὴν διαλύει ἡ ἀγγελία τῶν συνήθων κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τοῦ ἔτους ἀναχωρήσεων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαφόρων ἐπισήμων. Μετὰ τὴν ἱστορικὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ Μιλάνου, και τὴν βαθυστόχαστον διάλεξιν τὴν ὁποίαν συγκατετέθη νὰ δώσῃ ἐν Ρώμῃ, ἀγγέλεται τώρα ἡ μετάβασις τοῦ εἰς Λίβανον ὁπου μεγάλῃς δλκῆς οἰκονομικαὶ συμφωνίαι πρόκειται νὰ καταρτισθῶσι διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἀρκεῖ ἡ παρουσία ἐνὸς ἱκανοῦ Πρεσβευτοῦ μας, ἀπὸ ἐτῶν γνωρίσαντος ἐκεῖ πρόσωπα και πράγματα. Ὁ κ. Τσουδερός ἀγγέλλει τὴν συνέχισιν τῆς ἐν ταῖς Ἡνωμ. Πολιτείας ἐμπιστευτικῆς δραστηριότητός του, Διάφοροι ἄλλοι «σ ο β α ρ α ι ἄ π ο σ τ ο λ α ι» ἀγγέλλονται ἡμέραν μετὰ τὴν ἡμέραν. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν συστηματικώτερον ὀργάνων τὴν τουριστικὴν αὐτὴν κίνησιν, ἀνεκινάσας ἀπὸ τινος τὴν ἀποστολὴν τῶν διπλωματικῶν φακέλων διὰ διπλωματικῶν ὑπαλλήλων τῆς κεντρικῆς ἡ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας

ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε χρησιμοποιοιμένων ταχυδρόμων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱρεται τὸ ἄτοπον . . . τῆς εὐνοτερέας προωθήσεως τῶν φακέλων καὶ τῆς χρησιμοποίησός δια τοιαύτης φύσεως ἀποστολῶν κοινῶν προλεταρίων ὡς οἱ κλητῆρες ἢ πρῶτῶν ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ !! Ἐξασφαλίζεται οὕτω συγχρόνως καὶ ἡ ἐπὶ δεκαήμερον περίπου ἀπουσία μέρους τοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τῆς συνήθους ἀπασχολήσεώς του ἐν τῇ κέντρῳ ὅπου φαίνεται νὰ περισσεύῃ τὸ προσωπικόν !

Καὶ εἴμεθα ἀκόμη εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς περιόδου τοῦ ἔτους, δι' ἃ καὶ δὲν προέκυψεν ἀκόμη ὅπως πέρουσι καμμία δημοκρατικὴ ἀνάγκη «ἐπιθεωρήσεως» τῶν προξενίων ἄλλου τινος ἡμισφαίριου. Γρηγοροῦσιν ὅμως οἱ φύλακες καὶ εὐθὺς ὡς αἱ καιρικαὶ συνθήκαι τὸ ἐπιτρέψουν τὰ συνήθη ἀποδημητικὰ πτηνὰ τῶν διαφόρων συνεδρίων θὰ πτερουγίσουν καὶ πάλιν ἀνὰ τοὺς αἰθέρας τοῦ Στρασεβούργου.

Καὶ οἱ ἀδυσωπήτως αἰσιόδοξοι θὰ διερωτῶνται καὶ πάλιν :

— Δὲν θὰ ὑπάρξουν ἐπὶ τέλους κάπου εἰς τὴν κρατικὴν ἱεραρχίαν ὀλίγοι σοβαροὶ ἄνθρωποι διὰ νὰ θέσουν τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν τακτικὴν καὶ νὰ συλλαμβάνουν ἐκάστοτε ἀπὸ τὸ ὠτίον τοὺς γνωστοὺς ἐπιτηδεύοντες οἱ ὅποιοι μὲ τὸσσην ἀσυνειδητοῖαν ἐπιδίδονται ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐξυπηρετήσεως ἐθνικῶν συμφερόντων εἰς αὐτὴν τὴν ἀδικαιολόγητον σπατάλῃν ;

..... ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΙΣ !

Εἶναι σπάνιον φαινόμενον, εἰς χρόνικα τῶν Κοινοβουλίων, νὰ ἐκδηλωθῇ κοινὴ χαρὰ διὰ τὴν ψήφισιν ἐνὸς ἀτυχοῦς νομοσχεδίου καὶ ἐκ μέρους τῆς Συμπολιτεύσεως ποὺ τὸ εἰσηγήθη, καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ ἐπικρίνῃ. Διὰ τὴν κοινὴν συμφέρον τοῦ παλαιοῦ πολιτικοῦ κόσμου εἶναι ἡ ἀποκέντρωσις νὰ μὴ γίνῃ! Πῶς ἄλλως τε, μὲ πραγματικὴν ἀποκέντρωσιν, δηλ. μὲ πραγματικὴν περιφερειακὴν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὸ κέντρον, θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιπλεῦσῃ ὁ παλαιὸς πολιτικὸς κόσμος; Ἐχει ἀνάγκην νὰ διατηρηθῇ ὁ ἰσχυρὸς δεσμός, ποὺ συγκρατεῖ τὸ Κέντρον μὲ τὴν περιφέρειαν, διὰ νὰ ἡμπορῇ καὶ ὁ βουλευτὴς νὰ διατηρῇ τὴν πολιτικὴν του ἰσχύν. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐσκόπει πρᾶγματι, νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν καθολικὴν περὶ ἀποκεντρώσεως συνείδησιν τοῦ

Λαοῦ. Πολὺ δὲ ὀλιγότερον ἐσκόπει νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς προεκλογικὰς τῆς ὑποσχέσεις. Ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ ἀπαλλαγῇ μερικῶν νομαρχῶν καὶ νὰ διορίσῃ νέους. Διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ δὲ ὑπέβαλε νομοσχέδιον περὶ . . . ἀποκεντρώσεως! Δὲν ὑπῆρξεν ἀπληροφόρητος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν ἐμποδίων ποὺ οἱ Ἐπιτελεῖς του θὰ ὑψωναν εἰς τὸν δρόμον του σχετικῶς μὲ τὴν πραγματοποίησιν τῆς πρὸς τὸν Λαὸν ρητῆς ὑποσχέσεώς του. Καὶ μὲ τὴν συνήθη του αἰσιοδοξίαν ἀφῆκε νὰ ἐννοηθῇ ὅτι δὲν θὰ τὰ «ἐλογάριαζε!» Ὑπετίμησε τὴν ἐπιρροὴν των ὅπως ὑπερετίμησε καὶ τὴν ἱκανότητα των ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πολιτευθῇ καὶ τοὺς ἐνεπιστεῦθη τὴν πολιτικὴν του τύχην! Τώρα πλέον εἶναι πολὺ ἀργά. Ὅλα τὰ διακηρυχθέντα προεκλογικῶς διεστράφησαν. Τὰ ἀπὸ δημοσίους ὑπαλλήλους περιφερειακὰ συμβούλια, μὲ ὅλον τὸν μεγαλοφυῆ τίτλον των ὡς «νομαρχιακά», δὲν εἶναι βεβαίως τὰ «συμβούλια» τὰ αἰρετὰ ποὺ πρέπει νὰ περιβάλλουν μίαν νομαρχίαν καὶ ποὺ ὑφίστανται σήμερον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Αἱ ἀρμοδιότητες αὐτῶν ὑπῆρχον καὶ πρὶν εἰς τοὺς Νομούς. Μόνον ὅτι οἱ περιφερειακοὶ ὑπάλληλοι τὰς ἤσκουν *χωρὶς* τὴν ὑπογραφήν τοῦ «Νομάρχου». Τώρα, τὸ κλίμα ἐπιβάλλει, πᾶσα κρατικὴ ἀπόφασις νὰ ἔχῃ εἰς τὸν νομὸν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Νομάρχου, δηλαδὴ τοῦ ἐκάστοτε ἀντιπροσώπου τοῦ ἰσχυόντος κόμματος. Καὶ τὸ κόμμα σήμερον, φαίνεται ὅτι ἐνισχύει ἐαυτὸ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην φορὰν. Ἐτσι διεψεύσθησαν καὶ ἐν τούτῳ αἱ ἐλπίδες τοῦ Λαοῦ. Ὁ λαὸς μας ὅμως προοδεύει μὲ κτυπήματα καὶ μὲ θυσίας. Θὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν καὶ ἡ σειρὰ του νὰ δικαιωθῇ. Καὶ εἰς πείσμα τῶν ἀνιδέων τῶν σαδιστῶν, τῶν ἐξάλλων καὶ τῶν Βουδιστῶν θὰ νομοθετηθῇ κάποτε καὶ ἡ Ἀποκέντρωσις. Καὶ θὰ γίνῃ κάποτε καὶ κάποιος ἄλλος «Συναγερμός». Ὅχι σπορεύς φαντασιώσεων, ἀλλὰ δημιουργός. Ὅχι ὑποθηκοφύλαξ πολιτικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ θεμελιωτὴς μιᾶς καλλιτέρας ζωῆς τοῦ Λαοῦ μας.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ οἰκονομικὴ ἐπισκόπησις τοῦ 1954 τὴν ὁποῖαν περιλαμβάνει ἡ ἐκθεσις τοῦ κ. Ζωλῶτα πρὸς τὴν συνεληθούσαν τὴν 29ην Ἀ-

πριλίου ἑτησίαν γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μετόχων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπέδωσε κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν καὶ συστηματικόν, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ, τόσον τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα τῆς συντελεσθείσης οἰκονομικῆς προόδου, ὅσον καὶ τὰ ἀσθενῆ σημεία, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπὸ σοβαρὰν ἀποψιν εἰς τὴν χάραξιν τῆς οἰκονομικῆς προοπτικῆς τῆς χώρας. Ἡ ἀνάγκη ταχυτέρας ἀναδιαρθρώσεως τῆς οἰκονομίας διὰ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ παραγωγικοῦ μας ἐξοπλισμοῦ καὶ τῆς μειώσεως τῶν παρασιτικῶν ἀπασχολήσεων, ἡ μέχρι τοῦδε ἀνεπαρκὴς προώθησις τοῦ προγράμματος τῶν μικρῶν κοινωφελῶν ἔργων εἰς τὴν γεωργίαν, ὡς καὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ λογιστικῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν δημοσίων ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ἡ παράβασις τοῦ ποιοτικοῦ ἐλέγχου τῶν πιστώσεων καὶ ἡ διατήρησις ὑπερκανονικῶν ἀποθεμάτων, ὡς καὶ ἡ διὰ τῆς ἀνοχῆς καθυστερήσεων καὶ παρατάσεων μὴ ἐκκαθάρισις τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπιδείνωσις τοῦ ζητήματος τῶν παγωμένων πιστώσεων, ἀποτελοῦν, μεταξὺ ἄλλων, θέματα διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων ἐλέγχεται ἡ κυβερνήσις ὅτι δὲν ἔδωσεν, ἀτυχῶς, τὴν δέουσαν προσοχὴν κατὰ τὴν διαρρεῦσασαν διετίαν ἀπὸ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς δραχμῆς, τῆς ὁποίας ἐν τούτοις, ταῦτα ἀποτελοῦν ἀναγκαῖον συμπλήρωμα καὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς προϋπόθεσις.

ΑΓΡΟΤΑΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΟΤΗΣ

Ἡ διαρκὴς ἀγωνία διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν συντηρήσεως κατέστη μόνιμος κατάστασις τῶν ἀγροτῶν ὑπὸ τὴν ὁποῖαν οἱ ἀπὸ ἐτῶν διαβίου.

Αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων των οὔτε κἂν καλύπτουν τὰ διπλασιασθέντα ἐξοδα καλλιέργειας, καὶ μόλις ἀπομένει εἰς αὐτοὺς ἡ ἀμοιβὴ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας αὐτῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας των ποὺ αὐτοκαλλιερگوῦν τὰ κτήματά των, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς δρχ. 20 περίπου ἡμερησίως εἰς δεκάρον καὶ δωδεκάρον ποσάκις ἐργασίαν εἰς τὸ ὑπαιθρον χωρὶς ἀσφάλειαν καὶ πρόνοιαν.

Παρὰ τὴν αὐξήσιν τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς ἡ προοδευτικὴ βελτίωσις τῶν

εἰσοδημάτων τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦν τὴν ἀγροτικὴν μικροεκμετάλλευσιν ἀνακόπτεται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἀστάθειαν, τὴν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς καὶ τὰς αὐξήσεις τῶν τιμῶν.

Κατὰ στατιστικὴν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἡ ὁποία συνετάγη κατόπιν μελέτης τῆς παραγωγῆς τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1952 καὶ τῶν τιμῶν εἰς τὰς ὁποίας διετεθέσαν τὰ ἀγροτικὰ προϊόντα, προκύπτει ὅτι τὸ *καθαρὸν γεωργικὸν οἰκογενειακὸν εἰσόδημα*, ἥτοι τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀργηγοῦ, τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ καθαρὰ πρόσσοδος τῆς ἐκμεταλλευσμένης περιουσίας εἰς ἀκίνητα καὶ ζῶα ἐπὶ 700.000 οἰκογενειακῶν ἀγροτικῶν ἐκμεταλλεύσεων ἀνέρχεται ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον διὰ τὰς 300.000 οἰκογενειῶν εἰς δρχ. 5.861 διὰ τὰς 318.000 εἰς δρχ. 10.649 καὶ διὰ τὰς 82.000 περίπου εἰς 19.633 δραχμάς.

Ὑπὸ τοιαύτην κατανομήν τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων, ὅπου μόνον τὸ 11% εἶναι αὐτάρκεις, ἀνακύπτει τὸ πρόβλημα τῆς μελέτης τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐπαύξησιν τῶν εἰσοδημάτων ἐκ τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων τὰ ὁποῖα ἐν ἐσχάτῃ ἀνχλύσει θὰ πρέπη νὰ εἶναι μέτρα προστασίας τῶν ἀπροστατευτῶν ἀγροτῶν οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὸ 65% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας, ἐξ ὧν τὰ 89% ὑποσιτίζονται.

Οἱ ἐκ τῶν ἀσκούτων τὴν ἐξουσίαν, κυβερνῶντες καὶ πλοῦστοι, πολλοὶ τῶν ὁποίων δαπανοῦν πρὸς ἐπίδειξιν, εἰς δεξιώσεις μιᾶς βραδείας τῆς διπλάσιας τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος διαβιώσεως μιᾶς ἀγροτικῆς οἰκογενείας, ὡς σκεφθῶν ποῦ δύναται νὰ ὀδηγήσῃ ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης κοινωνικῆς ἀνισότητος ἀγανάκτησις.

ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟΝ

Μόνον μὲ τὴν λέξιν «τέλμα» δύναται ν' ἀποδοθῇ ἡ κατάστασις τὴν ὁποῖαν ἐδημιούργησε ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ Ἐνοικιοστάσιον.

Ἀντὶ νὰ ἐξυρεθῶν μετὰ προσεκτικὴν μελέτην αἱ δίκαιαι λύσεις αἱ ὁποῖαι ὡς τοιαῦται ἀφ' ἐαυτῶν θὰ ἐπεβάλλοντο ὡς ὀρθαί, αἱ ποικιλλόντων ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐπέτηγαν τὸ Ἐνοικιοστάσιον, κατέληξαν νὰ ἐμφανίσουν συνονθύλευμα ἀλληλοσυγκρουομένων διατάξεων, ὑπαγορευθῶν ὑπὸ δημοσκοπικῶν καὶ προσωπικῶν ἐξυπηρετήσεων.

Ἡ ἀνακίνησις τοῦ ζητήματος καὶ ἡ ἐξαγγελθεῖσα νέα νομοθετικὴ ἐπεξεργασία, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ διαφρημίζουσα ἐκείνη ὡς ἰσχυρὰν Κυβέρνησις ἀντὶ νὰ πράττῃ τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, ἀγεται καὶ φέρεται ἀπὸ τοὺς περισσότερον θορυβούντας καὶ ὑποσχόμενους κομματικὰ ἀνταλλάγματα.

Η ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ ΚΑΙ Η ΔΥΣΙΣ

“Οτι, η επίσκεψις τῶν Ρώσων ἡγετῶν εἰς Βελιγράδιον, ἀποβλέπει εἰς τὴν ὑπὸ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τύπον προέκτασιν μιᾶς ζώνης οὐδετερότητος μεταξὺ Ἀνατολικοῦ καὶ Δυτικοῦ Συγκροτήματος πρὸς τὰ Βαλκάνια κατέστη ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἀντιληπτόν. Ἡ προσπάθεια αὕτη εὐρίσκεται τόσον πολὺ ἐντὸς τῆς γραμμῆς τῆς σημερινῆς πολιτικῆς τῶν Σοβιετ ἐν Εὐρώπῃ καὶ συμπίπτει τόσον προδήλως πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βελιγραδίου μετὰ ἀδιαταράκτου συνεπειᾶς ἀπὸ ἐτῶν ἀκολουθεῖ, ὥστε δὲν χρειάζεται νὰ εἶναι τις καταλεπτῶς ἐνήμερος τῶν προηγηθέντων τῆς συναντήσεως ἢ τῶν λεπτομερειῶν τῶν μελλουσῶν νὰ διεξαχθῶσι συζητήσεων, διὰ νὰ γνωρίζῃ τί πρέπει νὰ ἀναμένῃ ἀπὸ αὐτᾶς: τὴν ὑπογράμμισιν δηλαδὴ καὶ ἐπισημοποίησιν τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Γιουγκοσλαυίας. Τὰ λεχθέντα ἀπὸ τὸν Στρατάρχην Τίτο ἐν Πόλα («αἱ συνομιλίαι τοῦ Βελιγραδίου θὰ διεξαχθῶν.. οὐχὶ ἐπὶ μιᾷ βάσεως βραχειῶν ἐπιλύσεων, ἀλλὰ ἐπὶ μιᾷ πλέον μονίμου βάσεως»), ὡς καὶ τὰ ὅσα εἶπεν ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ Βελιγραδίου τῇ 13ῃ Μαΐου («ἡ Γιουγκοσλαυικὴ Κυβέρνησις πιστεύει... εἰς μίαν περισσότερον εὐρείαν καὶ περισσότερον μόνιμον βελτίωσιν τῶν σχέσεων τῶν»), ὅλα αὐτὰ ἀφίνουν σαφῆ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἐπισημοποίησις τῆς γραμμῆς τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Γιουγκοσλαυίας, δὲν ἀποκλείεται νὰ προσλάβῃ ἕξ ἀφορμῆς τῆς ἐπισκέψεως τῶν Ρώσων ἡγετῶν καὶ πλέον συγκεκριμένην ἴσως δὲ καὶ γραπτὴν μορφήν.

Τοῦτο βεβαίως οὐδαμῶς σημαίνει ριζικὴν μεταστροφὴν τῆς Γιουγκοσλαυικῆς πολιτικῆς καὶ ἀκόμη ὀλιγότερον προσχώρησιν τῆς εἰς τὸ Ἀνατολικὸν συγκρότημα. Ἡ Γιουγκοσλαυία ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ρήξεώς της μετὰ τῆς Κομμουνισμοῦ εἶχεν ἐπανειλημμένως δηλώσῃ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ μετᾶσχη τοῦ Δυτικοῦ συνασπισμοῦ. Ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη μάλιστα 1948 καὶ 1949 ἐπέμενε νὰ διακηρύττῃ ὅτι παραμένει πιστὴ εἰς τὴν ἀλληλεγγύην της πρὸς τὸν Ἀνατολικὸν συνασπισμὸν μόνον δὲ ὅταν ἡ κατ’ αὐτῆς ἀντίδρασις τῆς Ρωσσίας καὶ τῶν δορυφόρων της ἔλαβε τὸν χαρακτῆρα πραγματικῆς διακοπῆς τῶν σχέσεων, οἰκονομικοῦ ἀποκλεισμοῦ καὶ ἀνεπιφυλάκτου ἐχθρότητος, μόνον τότε ἡ Γιουγκοσλαυία ἤναγκάσθη νὰ δεχθῇ τὴν βοήθειαν τῆς Δύσεως, ρητῶς πάντοτε ὑπογραμμίζουσα ὅτι τοῦτο δὲν ἐδημιουργεῖ ὑποχρεώσεις συμμαχικὰς ἐκ μέρους της.

Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος οὔτε περὶ ὑπαναχωρήσεως οὔτε περὶ διπλοπροσωπίας τῆς Γιουγκοσλαυικῆς πολιτικῆς. Ἐκπληξιν ἡ ἀπογοήτευσιν διὰ τὰ μέλλοντα νὰ λάβωσιν χώραν ἐν Βελιγράδιῳ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δοκιμάσουν παρὰ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον ἀντιληφθῇ τὴν ἔννοιαν τὰς αἰτίας καὶ τὰ προδιαγεγραμμένα ἐκ τῶν πραγμάτων ὅρια εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1948 ἐμφυλοχώρησάν ἀντίθεσιν Τίτο - Κομμουνισμοῦ. Ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι αὐτῆς τῆς τοποθετήσεως τῆς Γιουγκοσλαυίας ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς ἀνεξαρτησίας - λόγοι ἐσωτερικοὶ ὅσον καὶ στρατηγικοπολιτικοί, - δὲν ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν σήμερον. Ὅ,τι προέχει εἶναι ὅτι ἡ τοποθέτησις αὕτη ἀποτελεῖ ὄχι παροδικὴν καὶ ἐπιπολαίαν προτίμησιν,

ἀλλὰ συνειδητὸν καὶ ἐσκεμμένον προσανατολισμὸν τὸν ὁποῖον οὕτως ἢ ἄλλως ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν ὑπ’ ὄψιν εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς μας.

* *

Ἡ Γιουγκοσλαυία ἐν τούτῳ, ἐν τῇ μερίμνῃ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἀκεραιότητός της, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀξείας ἀντιθέσεως της πρὸς τὴν Μόσχαν εἶχε προχωρήσῃ κατὰ τι πέραν τῆς γραμμῆς τῆς ἀπολύτου ἀνεξαρτησίας. Εἶχε προέλθῃ εἰς συμμαχικοὺς δεσμοὺς πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν· εἶχεν ἐξετάσῃ ἀπὸ κοινοῦ καὶ συναρμολογήσῃ τὰ σχέδια ἀμύνης της μετὰ τῶν δύο αὐτῶν συμμάχων της· εἶχε ἀναλάβῃ ὀρισμένας πλέον συγκεκριμένους, δεσμεύσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς κοινῆς ἀμύνης ἐν περιπτώσει ἀπροκλήτου ἐπιθέσεως.

Ἀκόμη τὸν Μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ Στρατάρχης Τίτο εἰς συνέντευξίν του πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῶν Times ἄφινε σαφῶς νὰ ἐνοηθῇ ὅτι ὑπὸ ὀρισμένας προϋποθέσεις, «ἐὰν οἱ κίνδυνοι εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν τοῦ κόσμου ἐγίνοντο μεγαλύτεροι, ἡ Γιουγκοσλαυία μοιραίως θὰ ἔπρεπε νὰ τροποποιήσῃ κατὰ τι τὴν πολιτικὴν της ἀναλαμβάνουσα τυπικὰς δεσμεύσεις καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν της». Ὀλίγον βραδύτερον μάλιστα, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως του εἰς Ἀγκυραν ὁ Τίτο ὡμίλησε καὶ περὶ προσχωρήσεως τῆς Γιουγκοσλαυίας εἰς τὴν συνθήκην περὶ εὐρωπαϊκοῦ στρατοῦ. Καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ 1954 ρητῶς καθορίζετο ὅτι «θὰ ἀποτελέσῃ σκοπὸν τῆς πολιτικῆς τῆς Γιουγκοσλαυίας ἡ ἐπέκτασις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῶν φιλικῶν δεσμῶν της μετὰ τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν καὶ τῆς Μ. Βρεταννίας».

Πάντα ταῦτα δὲν παρεξέκλιναν βεβαίως κατὰ γράμμα τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνεξαρτησίας ἣν ἐπιμῶνως ἐπεζητεῖ νὰ διαφυλάξῃ. Αἱ συμμαχικαὶ δεσμεύσεις πρὸς τὴν Τουρκίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐκ τοῦ συμφώνου τοῦ Μπλέδ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔχουσι καθαρῶς ἀμυντικὸν χαρακτῆρα καὶ συμβιβάζονται ἐπομένως ἄριστα πρὸς οἰανδήποτε σύμφωνον φιλίας ἢ μὴ ἐπιθέσεως τὸ ὁποῖον θὰ ὑπέγραψεν ἐνδεχομένως μὲ ἄλλην τινα δύναμιν, δὲν προβλέπουσιν ὡς γνωστὸν παρὰ μόνον δυνάμεις τὴν στρατιωτικὴν ἀλληλοβοήθειαν.

Αἱ ἐπιτελικαὶ συνεννοήσεις μεθ’ ἡμῶν καὶ τῆς Τουρκίας, ἐπίσης, διεξαχθεῖσαι ἐπὶ καθαρῶς τεχνικοῦ ἐπιπέδου ἐν εἴδει ἐπιτελικῆς ἀντιμετωπίσεως ἐνὸς ὑποθετικοῦ ἐνδεχομένου ἀφίνουσιν ἐλευθέραν τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν νὰ ἀποφασίσῃ ἐν ὅψει οἰασδῆποτε συρράξεως τὴν τηρητέαν στάσιν. Ἄν καί, καθ’ ἃ δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν αἱ συνεννοήσεις αὗται ἔχουσιν ἄρκετὰ προχωρήσῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἐπιτελικῆς ἐπεξεργασίας, δὲν ἔχουσιν εἰσέτι περιβληθῇ τὸν τύπον σαφοῦς δεσμεύσεως τῶν πολιτικῶν ἐξουσιῶν πρὸς κοινὴν πολεμικὴν ἐνέργειαν.

Μία οἰαδήποτε ἐπίσημος καὶ γραπτὴ διακήρυξις τῆς ἀνεξαρτησίας ἣ οὐδετερότητος τῆς Γιουγκοσλαυικῆς πολιτικῆς κατὰ τὰς προσεχεῖς συναντήσεις τοῦ Βελιγραδίου, δὲν θὰ προσέκρουεν, ἐπομένως, τυπικῶς ἐπὶ τοῦ γράμματος τῶν ὑπαρχουσῶν συμμαχικῶν δεσμεύσεων.

Θὰ ἴσκει ὅμως διὰ νὰ μεταβάλλῃ πλήρως ἐν τοῖς πράγμασι τὴν ἀξίαν τῶν συμφωνηθέντων ἤδη ἐπὶ τοῦ Βαλκανικοῦ τομέως. Θὰ ἔδιδεν ἀπὸ πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς πλευρᾶς μίαν τελείως ἄλλην ἔννοιαν εἰς τὴν μέχρι τοῦδε πολιτι-

τικήν της Γιουγκοσλαβικής ανεξαρτησίας, και θα καθίστα αδύνατον την ολοκλήρωσιν των συμμαχικῶν δεσμῶν ἐπὶ τοῦ καθαρῶς στρατιωτικοῦ πεδίου. Διότι θὰ προσέθετεν ἓνα παράγοντα ἀβεβαιότητος εἰς τὰς ἤδη ρευστὰς συμμαχικὰς ἐν τοῖς Βαλκανίοις δεσμεύσεις τῆς Γιουγκοσλαβίας, παράγοντα ὅστις θὰ περιώριζεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν ἀξίαν των ἀπὸ στρατηγικῆς πλευρᾶς. Αἱ καθησυχαστικαὶ διαβεβαιώσεις καὶ ἡ τυπικὴ ἰσχύς των ὑπαρχουσῶν συμφωνιῶν, δὲν θὰ εἶχον πλέον πραγματικὴν ἀξίαν.

Ὅπως ἔχουσι *σήμερον* τὰ πράγματα ἀπὸ διπλωματικῆς ἀπόψεως εἰς τὰ Βαλκάνια, ἡ ἀξία τῆς Γιουγκοσλαβικῆς συμμαχίας συνίσταται στρατηγικῶς εἰς τοῦτο: ὅτι ἐνδεχόμενος ἀντίπαλος ἐνεργῶν μέσῳ Βουλγαρίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καλύψῃ τὰ σύνορα τῆς Γιουγκοσλαβίας διαθέτων τὰς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας δυνάμεις. Ἡ ρευστότης καὶ ἡ ἀβεβαιότης των διπλωματικῶν δεσμεύσεων, λειτουργεῖ δηλαδὴ σήμερον *ὕπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας*. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν ἐπιτιθέμενος ἀπὸ βορρᾶ ἐν τῷ στενοῦ διαδρόμῳ ὃν ἀποτελεῖ ἡ Βουλγαρία, νὰ ἀφίσῃ τὰς δυνάμεις του ἐκτεθειμένους εἰς πλευροτόμησιν ἐὰν καὶ τὴν ἐλάχιστην ἀμφιβολίαν διατηρῇ ὥς πρὸς τὴν στάσιν τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Μία περαιτέρω ὑπογράμμισις τῆς πολιτικῆς τῆς ανεξαρτησίας ἡ οὐδετερότης τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀντιθέτως, δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἐννοιαν ὅτι αὕτη δὲν θὰ κινήθῃ παρὰ μόνον ἐὰν ὁ ἀντίπαλος τὴν προσβάλλῃ ἀπ' εὐθείας. Καὶ τοῦτο ἐξοικονομεῖ δυνάμεις καὶ διευκολύνει σημαντικῶς τὰς κινήσεις του. Ταῦτα δὲ διὰ νὰ μὴ ὀμνήσωμεν διὰ τὴν περίπτωσιν ὅπου ἡ Γιουγκοσλαβία ἐξασφαλίζουσα ἡ θεωροῦσα ἐξησφαλισμένην τὴν οὐδετερότητά της, δὲν θὰ ἐφρόντιζεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς εἰρήνης ἥδη νὰ διατηρῇ νοτίως των Σκοπείων ἐν σημαντικὸν μέρος των δυνάμεων της, ἀποτρέπουσα οὕτω μίαν αἰφνιδιαστικὴν ὑπερφαλάγγισιν τῆς ἑλληνικῆς ἀμύνης μέσῳ των κοιλάδων τοῦ Μοναστηρίου καὶ τοῦ Ἀξιού.

Ἡ ἀξία ὅλων τούτων ἐφάνη ἀνάγλυφος κατὰ τοὺς δραματικούς μῆνας τῶν ἀρχῶν τοῦ 1941. Ὁ Χίτλερ ἐτοιμάζων τὴν πρὸς νότον ἐξόρμησιν του, δὲν τὴν ἔθεσεν εἰς κίνησιν παρὰ μόνον ὅταν ἐνόμισεν ὅτι δὲν εἶχε τίποτε νὰ φοβηθῇ ἀπὸ τῆς Γιουγκοσλαβίας - καὶ Τουρκίας. Ἐκινήθη ἐντονώτατα διπλωματικῶς διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν πλήρη ἐξουδετέρωσιν των ἐκ τοῦ τότε Βαλκανικοῦ συμφώνου ὑποχρεώσεως της, πρὶν ἐξαπολύσῃ τὴν ἐπίθεσιν του. «*Πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ περιορισμοῦ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν*» ἔγραφεν εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 44074 διαταγὴν του τῆς 31ης Ἰανουαρίου 1941 - *πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν σύναψιν συμφώνου μὴ ἐπιθέσεως μεταξὺ Βουλγαρίας Τουρκίας καὶ Γερμανίας ὡς καὶ Βουλγαρίας - Γιουγκοσλαβίας*. Ὁ Χίτλερ ἐτοιμάζων συγχρόνως τὴν κατὰ Ρωσσίας ἐπίθεσιν του δὲν εἶχε περιττὰς δυνάμεις νὰ διαθέσῃ ἐντοῖς Βαλκανίοις καὶ τοῦ ἐχρειάζετο νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἀντιμετώπιζεν εὐρύτερας πολεμικὰς ἐμπλοκάς ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιθέσεως του. Τὴν 13ην Φεβρ. 1941 ἐκίλει εἰς τὸ Στρατηγεῖον του τὸν Γιουγκοσλαῦον πρωθυπουργὸν καὶ τοῦ ἀτέσπει τὴν ὑπόχρεσιν ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία δὲν θὰ ἐκινεῖτο ἐὰν οἱ Γερμανοὶ εἰσῆρχοντο εἰς Βουλγαρίαν. Τοῦτο ἦτο ἤδη σημαντικόν. Ἀλλὰ καὶ

πάλιν δὲν ἦτο βέβαιος περὶ τῆς καλῆς διαθέσεως τῶν Γιουγκοσλαύων· καὶ διὰ τοῦτο δὲν διέταξε τὴν πρὸς νότον προώθησιν παρὰ ἀφ' οὗ πρῶτον ἠνάγκασε τὴν Γιουγκοσλαβίαν νὰ ὑπογράψῃ τὸ τριμερὲς συμφώνον τῆς Βιέννης (25ης Μαρτίου 1941). Ὁ αἰφνιδιασμὸς τῆς 27ης Μαρτίου διὰ τῆς καθαιρέσεως τοῦ πρίγκηπος Παύλου ἐν Βελιγραδίῳ, ἀνεστάτωσε τελείως τὰ σχέδιά του καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ αὐτοσχεδιάσῃ ἐκ των ἐνόντων ἐκστρατείαν καὶ κατὰ τῆς ἰδίας τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἀναβάλλον πρὸς στιγμὴν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ δὲ Γιουγκοσλαβία θυμὰ τῆς ἀβεβαιότητος τῆς πολιτικῆς της καὶ παραδιδομένη μέχρι τέλους εἰς τὴν αὐταπάτην ὅτι ἡδύνατο νὰ ἀποφύγῃ τὴν λαίλαπα, δὲν εἶχε κἄν λάβῃ τὴν πρόνοιαν των ἀναγκαίων συγκεντρώσεων δυνάμεων ἐν Ν. Μακεδονίᾳ, πρὸς διατήρησιν τῆς συνοχῆς μετὰ τοῦ πρὸς νότον συμμάχου της.

* *

Ἡ ζοφερὰ αὕτη ἀναδρομὴ εἰς τὰ δραματικὰ ἐκεῖνα γεγονότα, φαίνεται νὰ μᾶς ἄγῃ ἴσως σήμερον ἐκτὸς τοῦ πλαισίου των πιθανοτήτων. καὶ δὲν ἀποκλείεται πολλοὶ νὰ εἶναι τόσον ἐν Βελιγραδίῳ ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι σκέπτονται ὅτι ἡ ἀνάπτυξις ἐνὸς διαδρόμου οὐδετέρων κρατῶν μεταξὺ Ἀνατολικοῦ καὶ Δυτικοῦ συγκροτήματος, ἐξυπηρετεῖ ἐν ὑστάτῃ ἀναλύσει ὅλα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης, διότι ἀμβλύνει τὴν ὑπάρχουσαν ἔντασιν, ἀποκαθιστᾷ τὴν διεθνή ἰσορροπίαν των Δυνάμεων καὶ περιορίζει ἐν τοῖς πράγματι τὴν Ρωσικὴν προέκτασιν ἐν Εὐρώπῃ.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως εἶναι ἀπείρως πλέον πολὺπλοκον παρ' ὅτι φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως. Εἵμεθα τῶντι ἀκόμη πολὺ μακρὰν τῆς στιγμῆς ὅπου ἡ παγίωσις των διεθνῶν σχέσεων καὶ τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως εἰς τὴν μετα — σταλινικὴν Ρωσίαν, θὰ ἀποκλείῃ τὴν πιθανότητα αἰφνηδίων καὶ δυσαρέστων μεταστροφῶν. Ἀλλ' ἀσχέτως τούτου, ἡ οὐδετερότης δὲν συνεπάγεται πράγματι ἐξασφάλισιν τῆς εἰρήνης παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον τὰ μεγάλα γειτνιαζόντα κράτη εἶναι εἰλικρινῶς ἀποφασισμένα νὰ τὴν σεβασθῶν καὶ τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον. Καὶ ἐπειδὴ περὶ τούτου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ καμμία πειστικὴ διαβεβαίωσις — ἔπειτα μάλιστα ἀπὸ τὰς πολλαπλὰς μεταστροφὰς εἰς τὴν ρωσικὴν πολιτικὴν τὰς ὁποίας ἐγνωρίσαμεν τελευταίως —, *ἡ οὐδετερότης δὲν ἀποτελεῖ ἀληθινὴν ἐξασφάλισιν εἰρήνης εἰμὴ ἐφ' ὅσον πλαισιούται ἀπὸ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς στρατηγικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν μεγάλων γειτνιαζόντων συγκροτημάτων δυνάμεων*. Ἐὰν αὐτοῦ τοῦ εἶδους στρατηγικὴ ἰσορροπία δὲν ἀποκατασταθῇ συγχρόνως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν μὴ ζώνης οὐδετερότητας, τὰ οὐδέτερα κράτη θὰ κινδυνεύωσι πάντοτε νὰ μεταβληθῶσι ὑπὸ δεδομένας περιστάσεις, εἰς εὐκολον λείαν τοῦ ἰσχυροτέρου γείτονος. Οὕτε τὴν Αὐστρίαν, οὕτε τὴν Δανίαν, οὕτε τὴν Νορβηγίαν, οὕτε καὶ αὐτὴν τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἔσωσαν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον αἱ προσπάθειαι των ὅπως θεμελιώσωσι μίαν πολιτικὴν ανεξαρτησίαν μεταξὺ των μεγάλων.

Ἀνὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπίμονος ὅσον καὶ ἐπιτηδεῖα προσπάθεια τῆς Ρωσικῆς πολιτικῆς ὅπως προωθήσῃ μεταξὺ των εὐρωπαϊκῶν κρατῶν τὴν πολιτικὴν τῆς οὐδετερότητός των, δὲν ἔχει ὥς μόνον σκοπὸν τὴν ὑπονόμευσιν τῆς

Ἀτλαντικῆς συμμαχίας· καὶ ἀσφαλῶς πρέπει νὰ συνδυασθῇ τόσον πρὸς τάσημαντικὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει εἰς τὸ ἐσωτερικόν, καὶ τὰς πολιτικὰς ἐνδοκομματικὰς συναρτήσεις των, ὅσον καὶ πρὸς τὰ ἄδηλα τῆς ἐν Ἀπὼ Ἀνατολῇ δημιουργουμένης νέας καταστάσεως. Ἀλλὰ εἴτε ἡ νέα ἐν Εὐρώπῃ τακτική της ἀποτελεῖ ἀπλοῦν πολιτικὸν ἐλιγμὸν εἴτε εἶναι συνάρτησις γενικωτέρων προβλημάτων, ἡ ἀντίδρασις τῆς Δύσεως δὲν δύναται νὰ εὐρίσκειται ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους εἰμὴ ἐφ' ὅσον προσβλέπει εἰς τὴν πραγματικὴν καὶ μόνιμον διαμόρφωσιν τῆς ἰσορροπίας δυνάμεων πρὸς τὸν Ἀνατολικὸν συνασπισμὸν.

Αὐτοῦ τοῦ εἵδους ἡ ἰσορροπία δυνάμεων, δὲν ἀποκλείει βεβαίως τὴν ὑπαρξίν οὐδετέρας ἐν Εὐρώπῃ ζώνης μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐφ' ὅσον α) ἡ Ρωσσία θὰ ἔδωκε τέρμα εἰς τὴν κατοχὴν ὅλων τῶν δορυφόρων χωρῶν ἐν Εὐρώπῃ. Τοιοῦτου εἵδους διάθεσις διαφαίνεται μέσῳ τῶν γραμμῶν εἰς τὰς τελευταίας ρωσικὰς προτάσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφοπλισμοῦ, ὅπου γίνεται λόγος περὶ «ἀμέσου ἀποχωρήσεως τῶν (μονάδων) τῶν τεσσάρων Δυνάμεων ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ἐδάφους. εἰς τὰ ἐθνικὰ των σύνορα.»

Ἡ ἰσορροπία δυνάμεων, εἶναι μεταξὺ ἄλλων, ζήτημα ἀποστάσεων καὶ οὐδεις θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ἀποκατασταθεῖσαν μίαν ἀνεκτὴν κατάστασιν πραγμάτων ἐφ' ὅσον ἡ μὲν Κεντρικὴ Εὐρώπῃ θὰ καθίστατο οὐδετέρα εἰς τινὰς τῶν καιρῶν προσβάσεων της (Γιουγκοσλαβία Αὐστρία κλπ.) αἱ δὲ ρωσικαὶ στρατιαὶ θὰ παρέμενον ἐν ἐπιφυλακῇ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ ἐν Πολωνίᾳ.

β) Ἐτέραν ἔτι σοβαρωτέραν προϋπόθεσιν ἀποκαταστάσεως τῆς ἰσορροπίας, ἀποτελεῖ ἐξ ἄλλου καὶ ἡ παρουσία Ἀμερικανικῶν βάσεων ἐντεῦθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ἐὰν ἡ οὐδετεροποίησις ὠρισμένων κρατῶν τῆς Εὐρώπης ἐπρόκειτο νὰ ἀγάγῃ διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως ἐνὸς προσωρινοῦ αἰσθηματος ἀσφαλείας, ἴσως δὲ καὶ ἐν εἶδει ἀνταλλάγματος τῆς ρωσικῆς συμπτύξεως ἐν Εὐρώπῃ, εἰς τὴν ἐπ' ἀνοδὸν τῶν ἀμερικανικῶν μονάδων πέραν τοῦ Ὀκεανοῦ καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐν Εὐρώπῃ βάσεων των, δὲν χρειάζεται καὶ νὰ ἐξηγηθῇ ποία κατάστασις θὰ ἐδημιουργεῖτο ἀπὸ στρατηγικῆς ἴσως δὲ καὶ πολιτικῆς ἀπόψεως ἐν Εὐρώπῃ.

Ἰσως δὲ τότε ὅλοι ὅσοι ὑπὸ τὴν σκεπὴν τοῦ ἐνεργοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἐνδιαφέροντος τῶν Ἡν. Πολιτειῶν καὶ τῆς παρουσίας τῶν μονάδων των, κατώρθωσαν νὰ ἀνακαλύψουν τὴν πλεονεκτικὴν τῆς οὐδετερότητος δὲν θὰ ἐβράδυναν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ἐπικίνδυνον ζώην τῆς ἀβεβαιότητος καὶ νὰ μετενόουν πικρῶς διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολήν.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅλα αὐτὰ θὰ βαρύνουν ἐπαρκῶς εἰς τὴν ψυχραιμον καὶ ρεαλιστικὴν ἀντίληψιν τῶν ἐν Βελιγραδίῳ κατὰ τὰς προσεχεῖς συνζητήσεις των μετὰ τῶν Ρώσων ἡγετῶν. Ἀπὸ αὐτὸ πάντως θὰ κριθῇ ἐὰν ἡ νέα στροφή εἰς τὰς Ρωσογιουγκοσλαβικὰς σχέσεις θὰ ἀποτελέσῃ ἀφετηρίαν ἀνακουφίσεως δι' ὅλους ἢ ἂν δὲν θὰ ὀδηγήσῃ εἰς μίαν ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλείας ὅλων καὶ ἰδιαίτατα τῆς Ἑλλάδος.

— Π —

(Ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὴν ἐφημ. «Καθημερινὴ» τῆς 27 Μαΐου)

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΗΣ Δ. Ε. Η.

Εἰς προηγούμενον ἄρθρον (ἀνωτέρω σ. 100) ἐγένετο πρόχειρος ἀνασκόπησις τῶν βάσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων λειτουργεῖ μία Δημοσία Ἐπιχειρήσις ὡς ἡ Δημοσία Ἐπιχειρήσις Ἠλεκτρισμοῦ (Δ.Ε.Η.).

Ἐκ τῆς ἀνασκοπήσεως ταύτης, νομίζομεν ὅτι κατεδείχθησαν ἐπαρκῶς αἱ ἀδυναμίαι τῆς δημοσίας ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν διαχείρισιν λειτουργιῶν γενικωτέρας οἰκονομικῆς σημασίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἐξηλεκτρισμὸς ἀποτελεῖ θέμα ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς χώρας, δὲν εἶναι ἄσκοπος λεπτομερεστέρα ἔρευνα τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον διοικήθη ἡ Δ. Ε. Η. κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν τῆς ὑπάρξεώς της. Διότι ἀπὸ τὴν ἔρευναν αὐτὴν δύναται νὰ συναχθοῦν συμπεράσματα περὶ τῆς δυνατότητος τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς ὅπως διαχειρισθῇ ἐπωφελῶς διὰ τὴν οἰκονομίαν τὴν σημαντικὴν λειτουργίαν ἡ ὁποία τῆς ἔχει ἀνατεθῇ.

Ὁ ἀσφαλέστερος καὶ ἀντικειμενικώτερος διὰ μίαν τοιαύτην ἔρευναν τρόπος εἶναι ἡ μελέτη τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων ἐπὶ τῆς διαχείρισεως αὐτῆς, ἥτοι τῆς ἐκθέσεως πεπραγμένων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου, αἱ ὁποῖαι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 401 τῆς 10-12-54, Δελτίον Ἀνωνύμων Ἐταιρειῶν τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ πρῶτον ἐγγράφον — ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δι' ἑαυτὸ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐποπτευομένην Διεύθυνσιν τῆς Ἐπιχειρήσεως — καταλαμβάνει ἐξήκοντα τρεῖς σελίδας τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ διόρθωσις καὶ μόνη τοῦ ἀπολογισμοῦ αὐτοῦ προδίδει ἑλλειψιν πνεύματος ὁργανώσεως, ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὴν.

Σωρὸς στοιχείων, προχειρῶς ἐπιλεγέντων καὶ ἀτάκτως ἐρριμμένων, πλαισιουμένων ἀπὸ τὴν προϊστορίαν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀνὰ τὸν κόσμον, ἀπὸ δὴθεν ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κράτους ὅπως ἀναθέσῃ τὸν ἐξηλεκτρισμὸν εἰς Δημοσίαν ἐπιχείρησιν, ἀπὸ ὑποσχέσεις αἱ ὁποῖαι ἐνθυμίζουν προεκλογικὰ προγράμματα ἀποτυχημένων πολιτευτῶν, ἀπὸ προφανεῖς ἀνακριβεῖς σκοπούσας τὴν δικαιολόγησιν παραλείψεων καὶ ἁμαρτημάτων, ἀποτελοῦν τὴν γενικὴν εἰκόνα τοῦ σχοινοτενοῦς αὐτοῦ ἐγγράφου.

Τὸ δεύτερον ἐγγράφον — ἡ ἔκθεσις τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου — καταλαμβάνει ἑνδεκα σελίδας τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, πρὸς τιμὴν τῶν ἀποτελούντων τὸ Συμβούλιον Ἐλέγχου, ὅτι ἡ ὅλη σύνθεσις τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς μαρτυρεῖ μίαν ὑπεράνθρωπον προσπάθειαν πρὸς διείσδυσιν εἰς τὸν κυκεῶνα τῆς διαχείρισεως τῆς Δ. Ε. Η., καὶ τῆς ὁποίας, ὡς φαίνεται, ἀμυδρὰν μόνον ἰδέαν δίδει ὁ πρωτοφανὴς εἰς συγκρότησιν ἀπολογισμὸς τοῦ Διοικ. Συμβουλίου. Αἱ σημειούμεναι ἑλλεί-

ψεις·εις τὴν ἔκθεσιν τοῦ συμβουλίου Ἐλέγχου ὀφείλονται, ὡς πειστικῶς ἀναπτύσσεται εἰς αὐτήν, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν παράλειψιν τοῦ Κράτους, ὅπως συστήσῃ ἐγκαίρως τὸ Συμβούλιον αὐτὸ καὶ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου τοῦ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαχειρίσεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν πρωτοφανῆ τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἡσκήθη ἡ διαχείρισις αὐτὴ ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων ὀργάνων τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡ κριτικὴ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, περιοριζομένη ἀκόμη καὶ εἰς τὰ θέματα μόνον περὶ τῶν ὁποίων δὲν πραγματεύεται ἡ ἔκθεσις τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου, θὰ ἐξήρχετο τῶν ὁρίων τοῦ παρόντος ἄρθρου. Τούτου ἕνεκα θὰ περιορισθῇ εἰς χαρακτηριστικὰ τινὰ μόνον σημεῖα.

Ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν ὅτι «θὰ συνεχισθοῦν αἱ ἔρευναι διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἐπαρκοῦς γλυκέος ὕδατος» διὰ τὴν τροφοδότησιν τοῦ Ἐργοστασίου Ἀλιβερίου.

Ἄλλ' ἂν δὲν καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐξασφάλισις αὕτη;

Εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ κανεὶς ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν διαθέτουσαν περὶ τὰ 16 ἑκατομμύρια δολλάρια διὰ τὴν ἐγκατάστασιν θερμοηλεκτρικοῦ ἔργοστασιου καὶ ἐρευνῶσαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀναγκαίου διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ὕδατος, μετὰ τὴν ἐγκατάστασίν του; Ἄν παραλλήλως, λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν, ὅτι δὲν προβλέπεται δυνατότης ἐξορύξεως, οὐδὲ τοῦ ἐνὸς τρίτου τοῦ προγραμματισθέντος λιγνίτου (γεγονὸς τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου «δημιουργεῖ αὐτομάτως σκέψεις περὶ τοῦ βαθμοῦ ἐπιτυχίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως») ἔχει τὸ μέτρον τῆς περὶ εὐθύνης ἀντιλήψεως τῶν διευθυνόντων τὴν Δημοσίαν αὐτὴν ἐπιχείρησιν.

Περαιτέρω, ὑπὸ τὸ πρόσχημα παρουσιασθεῖσων τεχνικῶν δυσχερειῶν (ἀνάγκη ἐπενδύσεων σηράγγων, κακὴ ποιότης τῶν πετρωμάτων κλπ.) καὶ τοῦ μεσολαβήσαντος πολέμου τῆς Κορέας, γίνεται προσπάθεια αἰτιολογήσεως τοῦ γεγονότος ὅτι, ἡ πραγματοποιηθεῖσα δαπάνη τῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων, ἐσημείωσε ὑπέρβασιν τῆς προϋπολογισθείσης μέχρι 64%· Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς τεχνικὰς δυσχερείας, ἡ ἀνάληψις τοῦ ἔργου καὶ ἐκτίμησις τῆς δαπάνης αὐτοῦ ἄνευ τῆς ἐξακριβώσεως τῶν τεχνικῶν δεδομένων, χαρακτηρίζει τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐπελήφθη τοῦ ἔργου τῆς, ἡ δημοσίᾳ αὕτη ἐπιχείρησις. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν ἐπιχειρήμα ὅτι μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου τῆς Κορέας ἐπετεύχθησαν τιμαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ἐνωτικῆς γραμμῆς Λαρίσης — Ἄγρα κατὰ 33%· εὐθηνότεραι ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐπετεύχθησαν διαρκούντος τοῦ πολέμου αὐτοῦ, ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον ἐκμετάλλευσιν ἐνὸς γεγονότος οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντος μὲ τὰ πολεμικὰ γεγονότα. Διότι, οἱ τὸ ἐπιχειρήμα αὐτὸ προβάλλοντες, γνωρίζουν ὅτι τὴν ἡλαττωμένην αὐτὴν τιμὴν, προσέφερεν ἡ κατασκευάσασα ἤδη ἐν Ἑλλάδι τὰς ἄλλας γραμμὰς ὑψηλῆς τάσεως Ἑταιρεία, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, οὐσα ἤδη ἐγκατεστημένη ἐνταῦθα, εἶχε σημαντικῶς

μειωμένας δαπάνας, καὶ οὐχὶ ἐξ οἰασθήποτε πολεμικῆς αἰτίας.

Ἐκ τοῦ παρατιθεμένου εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἰσολογισμοῦ, προκύπτει ὅτι, τὸ μόνον ποσὸν τὸ ὁποῖον ἡδυνήθη νὰ ἐξοικονομήσῃ ἡ ἐπιχείρησις, ὑπῆρξε τὸ ἐκ 5,5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἀποθεματικὸν ἀποσβέσεως τῶν ἐγκαταστάσεων, ἀντιπροσωπεύον *ἐν καὶ ἡμῖν τοῖς χιλίοις* ἐπὶ τῆς ἀξίας ἀντικαταστάσεως τῶν ἐγκαταστάσεων, ἐναντι τοῦ ἀπαιτουμένου τοιούτου τριάκοντα τοῖς χιλίοις τοῦλάχιστον. Παρὰ ταῦτα εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἀναφέρεται ἐπὶ λέξει:

«Τὸ σημαντικώτερον σημεῖον τῆς ἐφετεινῆς Ἐκθέσεως τοῦ Δ. Συμβ. εἶναι ὅτι ἡ Δ. Ε. Η. ἀρχίζει νὰ ἐκτελῇ νέα ἔργα διὰ τῶν ἰδίων τῆς πόρων. Ἡ Δ.Ε.Η. θὰ παρέχῃ τὰς δραχμὰς δι' ἔργα τοῦ νέου μεγάλου προγράμματος, ἐνῶ συγχρόνως ἐκ τῶν ἐσόδων αὐτῆς, ὅχι μόνον θὰ ἐξοφλῇ τὰ εἰς συνάλλαγμα δάνεια καὶ μάλιστα σημαντικῶς μεσοπρόθεσμα διὰ τὰ μεγάλα ἔργα παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξοφλῇ δάνεια, διὰ γραμμὰς μεταφορᾶς καὶ διανομῆς, ἀκόμη καὶ δι' ἐσωτερικὰς ἐγκαταστάσεις. Ἡ σημασία τούτου εἶναι θεμελιώδης. Ἡ ἐξασφάλισις τῆς συνεχίσεως τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ τῆς Χώρας ἐπ' ἀόριστον διὰ τῶν πόρων τῆς Δ.Ε.Η. χωρὶς νὰ εἰσφέρῃ τὸ Κράτος, εἶναι γεγονός, τὸ ὁποῖον μόνον ὡς δυσχερῶς πραγματοποιήσιμος ἐπιθυμία ἡδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ἕως πρὸ ὀλίγου». Τὸ πῶς τώρα ἡ Δ.Ε.Η. θὰ κατορθώῃ μὲ διαθέσιμον ποσὸν τὸ ἐν εἰκοστῷ τοῦ ἀπαιτουμένου, νὰ ἀνανεώῃ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς, καὶ νὰ κάμῃ ἐπὶ πλεόν καὶ ὅσα ἀνωτέρω ὑπόσχεται, εἶναι θέμα πού οἱ συντάκται τῆς ἐκθέσεως γνωρίζουν ἴσως, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐξηγοῦν.

Τὶ νὰ εἴπῃ ὁμοῦς κανεὶς διὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐκθέσεως ὅτι ἡ Δ.Ε.Η. «ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τῶν προκληθεῖσων *σημαντικωτάτων* καθυστερήσεων εἰς τὴν προχώρησιν τοῦ προγράμματος καὶ *τῆς ἐνδεχομένης περικοπῆς αὐτοῦ*» διὰ νὰ κατορθώσῃ, «παρὰ τὰς συμβατικὰς μας ὑποχρεώσεις», νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν χρησιμοποίησιν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ Ἑλληνικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἐργολάβων ἀναληφθέντα ἔργα; Νομίζει ἴσως ὅτι εἶναι ἀξία συγχαρητηρίων διότι προεκάλεσε ζημίαν ἐκ τῆς καθυστερήσεως, ὑπολογιζομένην ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἰδίας, ἐν τῇ ἐκθέσει, εἰς 6 ἑκατομμύρια δολλάρια ἑτησίως, καὶ ἔθεσεν ἐν κινδύνῳ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ καὶ τὴν εἰς τὰ ἔργα ἀπασχόλησιν χιλιάδων Ἑλλήνων, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπασχόλησιν ὀλίγων ἐργατοτεχνιτῶν *πέραν* τῶν συμβατικῶς προβλεπομένων;

Γίνεται περαιτέρω ἐν τῇ ἐκθέσει προσπάθεια νὰ δικαιολογηθῇ ἡ σημερινὴ ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. παταγώδης ἀποτυχία εἰς τὸ ζήτημα ὁργανώσεως τῆς διανομῆς τοῦ ρεύματος. Πταίου, λέγει ἡ ἔκθεσις τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, οἱ ἐνδιαφερόμενοι (οἱ ὑφιστάμενοι ἀνάδοχοι ἡλεκτροφωτισμοῦ)

«διότι δὲν ἀποδεικνύονται πρόθυμοι νὰ ὁμοφωνήσουν ἐπὶ λύσεως ὑπαγορευομένης ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐξηλεκτρισμοῦ».

Διὰ νὰ κρίνῃ κανεὶς κατὰ πόσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι πταίου μὴ ἀποδεχόμενοι ἀσυζητητὴ τὰς λύσεις τῆς Δ.Ε.Η., ἀρκεῖ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς τιμολογιακῆς πολιτικῆς τῆς. Ἐνῶ λέγει ὅτι, κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον ἐκμεταλλεύσεως, τὰ τιμολόγια τοῦ ρεύματος εἰς τὰς ἐπαρχίας πρέπει νὰ κανονισθοῦν χαμηλότερα ἀπὸ τὸ θεωρητικὸν αὐτῶν ὕψος, διότι τοῦτο θὰ συντελέσῃ εἰς αὐξήσιν τῆς ζητήσεως, ὥστε μετὰ χρονικόν τι διάστημα αἱ ἠϋξημέναι εἰσπράξεις τῆς Δ.Ε.Η. νὰ καλύψουν τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἐσόδων τῆς κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον, ἐφαρμόζει ἤδη εἰς τὰς ἐπαρχίας τιμολόγια χονδρικῆς πωλήσεως τὰ ὅποια εἶναι, ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους ἐκμεταλλεύσεως, μέχρι 57 % ἀκριβώτερα τοῦ τιμολογίου τὸ ὅποιον ἐφαρμόζει εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πρωτευούσης.

*

Παρατίθεται ὁμως εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ σειρὰ «ἐπιτευγμάτων» τῆς Δ.Ε.Η. κατὰ τὴν χρῆσιν 1953 - 54.

Θὰ ἦτο τῷ ὄντι παράλειψις, ἂν δὲν ἀνεφέροντο ἰδιαιτέρως ὠρισμένα ἐκ τῶν ἐπιτευγμάτων αὐτῶν, ὅπως εἶναι: ἡ ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δι' ἧς ὠρίσθη ἀπὸ τοῦδε (1953 - 54) ὁ μέλλων Γεν. Διευτῆς τῆς Δ.Ε.Η., ὁ ὁποῖος θὰ παραλάβῃ τὸν Ἰούλιον 1955, ἡ τὸ γεγονὸς ὅτι «κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον αἱ πρῶται οἰκίαι τοῦ ἐν Ἠπείρῳ χωρίου "Ἁγίος Γεώργιος, τὸ ὅποιον δὲν εἶχε προηγουμένως ἠλεκτρικὸν φωτισμόν, συνεδέθησαν μὲ τὸ δίκτυον τῆς Δ.Ε.Η. !».

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι τοιαῦτα ἐπιτεύγματα δικαιολογοῦν τὴν ὑπὸ τῆς δημοσίας αὐτῆς ἐπιχειρήσεως διάθεσιν 130 ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ἔστω καὶ ἂν ἐσημειώθησαν μικροπαραλείψεις ὅπως ἡ ἔλλειψις τροφοδοτικοῦ ὕδατος τοῦ ἐργοστασίου Ἀλιβερίου, ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ λιγνιτωρυχείου κ.λ.π.

Ω

(Εἰς τὸ Προσεχές, ἀνασκόπησις τῆς ἐκθέσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου).

ΕΡΓΑΤΙΚΑ

Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Ἐνα μεγάλο γεγονὸς ἀποτελεῖ διὰ τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἡ ψήφισις τοῦ νέου νόμου περὶ Συλλογικῶν Διαφορῶν. Εἶναι παλαιὰ ἡ ὑπόσχεσίς τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν διαπραγματεύσεων διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν καὶ ὁρων ἐργασίας. Χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν 15 Φεβρουαρίου 1954. Ἀπὸ τότε πέρασεν ἕνας χρόνος, ἐμεσολάβησεν ἕνα Ν. Δ. τὸ 3086, περὶ τοῦ ὁποῦ εἶναι προτιμώτερον νὰ μὴν ἀσχοληθῶμεν διότι ἀποτελεῖ στίγμα εἰς τὴν προοδευτικὴν πάντοτε Ἑλληνικὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, δεδομένου ὅτι καταργεῖται διὰ τοῦ νεωστὶ ψηφισθέντος νομοσχεδίου, καὶ μόλις τώρα κατάρθωσεν

ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὕστερα ἀπὸ μίαν ἐξάμηνον καὶ αὐτὸς καθυστέρησιν νὰ δώσῃ ἕνα νόμον περὶ τοῦ ὁποῦ δύναται νὰ γίνῃ σοβαρὰ συζήτησις.

Ἐκτιμώντες τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τοῦ σημερινοῦ Ὑπουργοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν θεσμὸν τῶν συλλογικῶν διαπραγματεύσεων θεωροῦμεν χρήσιμον νὰ ὑπογραμμίσωμεν μερικὰ σημεῖα τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν Ἀχίλλειον πτέρναν τοῦ νομοσχεδίου καὶ θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς.

Εἶναι τὸ ἄρθρον 20 τοῦ νέου νόμου διὰ τοῦ ὁποῦ παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς «Ὑπουργοὺς τῆς Ἐργασίας καὶ Συντονισμοῦ νὰ ἀπορρίπτουν ἢ νὰ καταργοῦν μίαν συλλογικὴν σύμβασιν ἢ ἀπόρρασιν ἐπιτροπῆς διαιτησίας». Ὑπῆρξεν αὐτῆς ἡ διάταξις καὶ παρέχει τὴν εὐχέρειαν εἰς τοὺς πάσης φύσεως ἀντιπάλους νὰ διαβάλλουν τὸν θεσμὸν καὶ νὰ κλονίσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ ὅποια εἶναι μία ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του. Ἀλλά, εἶναι καὶ πρακτικῶς ἐπικίνδυνος ἡ διάταξις, διότι ἀλλοίμονον ἂν συμβῇ καὶ ἐν προκειμένῳ διὰ συνέβῃ μὲ τὸν νόμον 2515, περὶ νομισματικῆς ἀναπροσαρμογῆς, συνεπέα τοῦ ὁποῦ κάθε συλλογικὴ σύμβασις ἢ ἀπόφασις διαιτησίας, παρὰ τὸν ἑλεγχον τῆς ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τοῦ νόμου 2072, δὲν ἐδημοσιεύετο ἐὰν δὲν εἶχε τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὁμοῦς Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐφθάσαμεν εἰς τὸ θλιβερόν σημεῖον νὰ ἀσχολεῖται κλιμάκιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μὲ τὴν ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν σερβιτόρων Κομοτινῆς, ἀπὸ φόβον μήπως ἡ δοθεῖσα εἰς αὐτοὺς αὐξήσις ἀποδοχῶν ἀνατρέψῃ τὴν νομισματικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως!!

Ἐπρεπε λοιπόν, ἡ διάταξις αὐτὴ ἢ ὅποια ἀναιρεῖ τὸν θεσμὸν ὡς ἐλεύθερον, νὰ μὴ τεθῇ, καὶ τώρα ποῦ ἐτέθη πρέπει νὰ εὐρεθῇ τρόπος νὰ μὴ εφαρμοσθῇ καὶ νὰ περιπέσῃ εἰς ἀχρησίαν, ἐὰν θεωρεῖται ὅτι ἐκτίθεται τὸ γόητρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ εἰσαγάγῃ ἀμέσως πρότασιν καταργήσεως τῆς.

Γενικῶς ὁ νόμος εἶναι κατώτερος ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ 1935 ὁ ὁποῖος ἐδοκίμασθη ἐπὶ μίαν 20ετίαν ἐν μέσῳ ἀντιξοοτήτων καὶ ἐν τούτοις ἀπέβη χρήσιμος εἰς πολλὰς περιπτώσεις.

Αἱ μακρὰι προθεσμίαι, ὅπως ἐκείνη τῆς δημοσιεύσεως μιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως ἐντὸς 15 - 35 ἡμερῶν εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἄστοχοι. Ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ἐργασίας κατὰ τὸ διάστημα τῶν 45 - 60 ἡμερῶν τῆς διαδικασίας, εἶναι ἐπίσης ἄστοχος, διότι ἐνῶ δὲν θὰ ἐμποδίσῃ κανένα ἢ ἀπειλὴ φυλακίσεως μέχρι 3 μηνῶν νὰ κατέλθῃ εἰς ἀπεργίαν, παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ διαβάλλεται ὁ θεσμὸς καὶ ἡ Χώρα ὡς χρησιμοποιοῦσα ἀνελευθέρας μεθόδους ἀντικειμένους εἰς τὴν Διακήρυξιν τῆς Φιλαδελφείας, ἐνῶ θὰ ἦτο πολὺ φυσικὸν καὶ πλέον ἀποτελεσματικὸν ἂν ἡ διάταξις προέβλεπεν, ὅπως ὁ Γαλλικὸς νόμος, ὅτι ἡ ἀπεργία κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ λύει τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν.

Ἀξιόλογοι εἶναι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ συνδικαλιστικῆς εἰσφορᾶς καὶ ἀναγνώρισεως τῆς πλέον ἀντιπροσωπευτικῆς ὁργανώσεως. Διότι διὰ τῆς πρώτης ἐξασφαλίζεται ἡ συστηματικὴ εἰσπραξις τῶν πόρων τῶν συνδικαλιστικῶν ὁργανώσεων καὶ συνεπῶς ἡ ἀνεξαρτησία των, ἐνῶ ταυτοχρόνως παρέχεται τὸ δικαίωμα

της ελευθερίας των μισθωτών να ανήκουν ή να μην ανήκουν εις τὸ σωματεῖον των καὶ συνεπὶς νὰ πληρώνουν ή νὰ μὴ πληρώνουν. Διὰ τῆς δευτέρας, ἀνατίθεται εις τὸν δικαστὴν νὰ ἐπιλύη τὰς ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ἀντιπροσωπευτικότητος συνδικαλιστικῆς τινὸς ὀργανώσεως. Καὶ αἱ δύο αὗται διατάξεις, μποροῦμε νὰ εἰποῦμε, ὅτι προάγουν τὸν ἐλεύθερον καὶ δημοκρατικὸν συνδικαλισμὸν εἰς τὴν Χώραν μας. Ἐπίσης ἀποτελεῖ μεγάλην πρόοδον ἡ ἔδρυσις τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς μετρίμερῃ δάσιν, καὶ μετ' ἀποστολὴν νὰ γνωμοδοτῇ ἐπὶ νομοσχεδίων, σχεδίων διαταγμάτων καὶ κανονιστικῶν πράξεων. Ἐνα ἀντίστοιχον συμβούλιον εἰς τὴν Γαλλίαν, πολυμελὲς ἐκεῖνο καὶ εὐρύτερον - διατὶ τάχα νὰ μὴν μετέχουν καὶ ἐδῶ οἱ ἀγρόται οἱ τεχνικοὶ κ. ἄ. ἀλλὰ μόνον βιομήχανοι, οἱ ἔμποροι καὶ οἱ βιοτέχναι - ἔδωσαν εἰς τὴν Χώραν ἐκείνην τῆς ελευθερίας καὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ τὴν δυνατότητα νὰ διαπλάσῃ μίαν κοινωνικὴν πολιτικὴν ἢ ὅποια τὴν ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὰ δίκτυα τοῦ κομμουνισμοῦ εἰρηνικὰ καὶ χωρὶς θυσίας ὅπως αἱ Ἑλληνικαί. Μακάρι καὶ εἰς τὴν δοκιμαζομένην χώραν μας ν' ἀποτελέσῃ ἀπαρχὴν διὰ μίαν καλύτεραν κοινωνικὴν πολιτικὴν.

B.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1954 - 1955

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ. Ξ. ΖΟΛΩΤΑ

Εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος συνήλθε ἡ ἐτησίᾳ τακτικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ὁ διοικητὴς τῆς Τραπεζῆς κ. Ξ. Ζολώτας ἀνέγνωσε τὴν ἐκθεσιν τοῦ Γεν. Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς ἐξελίξεως γενικῶς τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1954. Ἡ ἐμπεριστατωμένη ἐκθεσις τοῦ κ. Ζολώτα κατὰ τὰ κύρια σημεῖα ἔχει ὡς ἑξῆς.

Κύριοι Μέτοχοι,

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως τοῦ λήξαντος ἔτους 1954 προκύπτει, ὅτι αἱ ἀκαθάριστοι πρὸςδοδοὶ τῆς Τραπεζῆς ἀπὸ τόκους προμηθείας καὶ λοιπὰς ὠφελείας ἐκ διαφόρων ἐργασιῶν αὐτῆς ἀνῆλθον εἰς δρχ. 291.737.966.45, ἐνῶ ἀπ' ἐτέρου τοῦ συνόλου τῶν δαπανῶν δι' ἀποδοχὰς προσωπικοῦ, ἀποζημιώσεις, ἐξόδα διαχειρίσεως, ἀποσβέσεις καὶ εἰσφορὰς εἰς τὰ ταμεία προσωπικοῦ ἀνῆλθεν εἰς δρχ. 279.388.527.45. Μετὰ τὸν συνυπολογισμὸν καὶ τοῦ ὑπολοίπου ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς προηγουμένης χρήσεως προέκυψαν καθαρὰ κέρδη ἐκ δρχ. 12.447.229.60.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ πραγματοποιήσις ὑψηλῶν κερδῶν δὲν ἀποτελεῖ τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἰδρύματος. Ἡ πολιτικὴ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, εἶναι σαφὴς καὶ πρὸς διπλοῦν κατατείνει ταῦτοχρόνως σκοπὸν, ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ καταστήσῃ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνυφασμένων λειτουργιῶν, ὅσον τὸ δυνάτον εὐθυνοτέραν ἀπὸ ἀπόψεως τραπεζικοῦ καὶ συνεπὶς κοινωνικοῦ κόστους καὶ ἀπ' ἐτέρου νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξισορρόπησην τῶν δαπανῶν λειτουργίας τῆς ὡς τραπεζικοῦ ιδρύματος πρὸς τὰς προσόδους αὐτῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1954

Τὸ ἔτος 1954 ὑπῆρξεν ἔτος περαιτέρω προόδου διὰ τὴν Ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Τὸ ἀκαθάριστον πραγματικὸν ἐθνικὸν προϊόν ὑψίσθη ἐναντι τοῦ 1953 κατὰ 3 - 4οιο, ὡς προκύπτει ἀπὸ προσωρινὰ στοιχεῖα. Παρὰ τὰς ἐπιτυχθεῖσας περαιτέρω βελτιώσεις εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ ἐξ αὐτῆς κοινωνικὸν προϊόν ἦτο ἡλαττωμένον ἐξ αἰτίας τῆς μειωμένης ἐσοδείας δημητριακῶν καὶ ἐλαίου, τὴν ὁποίαν ἀντεστάθμισαν εἰς σημαντικὸν μέτρον οὐ-

διώδεις αὐξήσεις εἰς τὴν παραγωγὴν ἰδίως βάμβακος, ὀρυζῆς καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἀντιθέτως, τὸ ἐκ τῆς γένει μετατοπισθεῖσας κοινωνικὸν προϊόν ὑπῆρξε μεγαλύτερον, ἰδίως συνεπείᾳ αὐξήσεως τοῦ προϊόντος ἐκ τῆς βιομηχανίας. Ἡ ἀκαθάριστος βιομηχανικὴ παραγωγή ἐμφανίζει μεταξὺ 1953 καὶ 1954 οὐσιώδη ἀνοδὸν, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ὀφείλεται κυρίως εἰς σημαντικὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγικότητος.

Ὁ ὄγκος τῶν συνολικῶς χρησιμοποιηθέντων ἀγαθῶν ἦτο κατὰ 4,5οιο περίπου μεγαλύτερος τὸ 1954 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1953. Ἡ αὐξήσις αὐτῆς κατέστη δυνατὴ κυρίως συνεπείᾳ αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, ἀλλὰ καὶ τῶν διαθέσιμων ἀγαθῶν ἐξ εἰσαγωγῶν. Ἡ αὐξήσις τῆς χρησιμοποιήσεως ἀγαθῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς αὐξήσιν τόσοσιν τῆς καταναλώσεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ παγίου κεφαλαίου, ὅσον καὶ τῶν ἐξαγωγῶν. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου, κατὰ τὰς μέχρι ἐκτιμήσεις ὑψίσθησαν οὐσιωδῶς τὸ 1954, κατὰ τὸ ποσοστὸν περίπου 11οιο, ἐνῶ τὰ ἀποθέματα κατὰ πολὺ ὀλιγώτερον, συνεπείᾳ τῆς ἀναλώσεως τῶν ὑψηλῶν ἀποθεμάτων, ἰδίως σίτου καὶ ἐλαίου, ἐκ τῶν ἐσοδῶν τοῦ 1953. Αἱ ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν κατὰ τὸ 1954 τὴν μεγαλύτεραν ποσοστιαίαν αὐξήσιν, ἀνελθούσαι εἰς 30οιο περίπου, τὴν δὲ μικρότεραν ἢ συνολικὴν κατανάλωσιν, ἡ ὁποία ὅμως εἰς ἀπόλυτον μέγεθος ἀπερρόφησε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν προσθέντων διαθέσιμων ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι κατὰ τὸ 1954 ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομία διετέλεσεν εἰς ἔντασιν προσπάθειας, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε περαιτέρω αὐξήσιν εἰς τὸν παραγωγικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς χώρας καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἐξαγωγάς.

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ὑπάρχουν ἐνθαρρυντικαὶ ἐνδείξεις περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς νομισματικῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πάντοτε ἀγρυπνος παρακολούθησις τῆς πρὸς ἀποσόβησιν ἐνδεχομένην διαταρακτικῶν ἐπιδράσεων.

Κατὰ τὸ δωδεκάμηνον τοῦ 1954 ἡ ποσοστιαία αὐξήσις τῶν ἐν γένει ἰδιωτικῶν καταθέσεων, καὶ ἰδίως τῶν καταθέσεων ταμειευτηρίου, ἦτο οὐσιωδῶς μεγαλύτερα τῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι αἱ σημεριναὶ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις κατὰ μικρὸν μέρος μόνον δύναται νὰ χαρακτηρισθῶν ὡς ἀποταμειωτικαί, ὁ ταχύτερος ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἐναντι τῆς αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων ἀποτελεῖ ἐνδειξὴν τῆς βαθμιαίως ἀποκαθισταμένης ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ τῆς αὐξανομένης ροπῆς τοῦ πληθυσμοῦ ὅπως διατηρῇ τὰ διαθέσιμά του εἰς δρχ. 45.

Ἡ τεχνικὴ μεταβολὴ εἰς τὴν νομισματικὴν μονάδα διὰ τῆς καταργήσεως τῶν «χιλιάδων» γενικώτερον μὲν διευκόλυνε τὰς συναλλαγὰς, ἐνῶ συγχρόνως ἐξηφάνισε μίαν ὑπόμνησιν παλαιῶν πληθωρικῶν καταστάσεων.

Οἱ τιμάριθμοι ἐσημείωσαν ἐντὸς τοῦ 1954 σχετικῶς περιορισμένην καὶ βραδείαν ἀνοδὸν. Ὁ τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως ὑψίσθη περίπου κατὰ 6οιο, ὁ τιμάριθμος λιανικῆς πωλήσεως ἐσημείωσεν ἀνοδὸν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ 3οιο. Αἱ κινήσεις αὗται ὀφείλονται εἰς ποικίλας ἐπιδράσεις. Χαρακτηριστικὸν τῆς διαδοχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξηδηλώθησαν αἱ διαφοροὶ ὑψωτικαὶ ἐπιδράσεις εἰς τοὺς τιμάριθμους εἶναι, ὅτι ἐνῶ ἀπὸ τῆς ὑποτιμῆσεως μέχρι τέλους τοῦ 1953 ὁ εἰδικὸς τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως εἰσαγομένων εἰδῶν ἐνεφάνισεν ἐντονωτέραν καὶ ταχύτεραν ὑψωτικὴν τάσιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν γενικὸν τιμάριθμον, μετὰ ταῦτα αἱ τάσεις τῶν δύο τούτων τιμάριθμων περίπου συμβαδίζουσιν. Οὕτως ἐντὸς τοῦ 1954 ἡ ἀνοδὸς τῶν τιμάριθμων ἐκδηλώνει κυρίως τὴν αὐξήσιν γενικῶς τῶν χρηματικῶν ἐξόδων παραγωγῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τιμῶν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα κατὰ τὸ 1954 προσέκλινεν αὐξήσιν τῆς ἐν γένει ζητήσεως καὶ προσδοκίας περαιτέρω αὐξήσεων. Τοιοῦτον κλίμα ἐνισχύει τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς ὑψώσεις ἢ ἐμμονὴν εἰς ὑψηλὰς τιμὰς, ἰδίως ὅταν ὑφίστανται ὀλιγοπωλικά καταστάσεις. Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διατήρησις ὑψωτικῆς ψυχολογίας ἐν γένει καὶ εἰς τοὺς καταναλωτὰς δὲν ὑποβοηθεῖ τὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Οὐσιωδὲς χαρακτηριστικὸν τῶν πιστωτικῶν ἐξελίξεων ἐντὸς τοῦ 1954 ὑπῆρξεν ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐξαρτήσεως τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἥτις διευκολύνθη ἐκ τῆς σημαντικῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων. Παράλληλως πρὸς τὰς μεταβολὰς αὐτάς, ἐπεβλήθη συστηματικώτερος ἐλεγχος, τόσοσιν ἐπὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν καταθέσεων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτῶν χορηγήσεων μέσω τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν.

Ἡ συνολικὴ τραπεζικὴ χρηματοδότησις τῆς γεωργίας ὑψίσθη ἐντὸς 12μήνου κατὰ πλέον τῶν 800 ἐκατ. δραχμῶν, ἥτοι περὶ τὰ 30οιο. Παρ' ὅλον ὅτι τὸ πραγματικὸν γεωρ-

γικόν εισόδημα κατά το 1954 έσημείωσε μικράν μείωσιν συνεπεία των ήλαττωμένων έσοδειών δημοτριακών, ή ηύξημένη πιστοδοτήσις της γεωργίας ύπηγορεύθη κατά κύριον λόγον εξ αίτίας της μεγαλυτέρας χρησιμοποίησεως γεωργικών έφοδίων εις ηύξημένας τιμάς και της σκοπιμότητος περαιτέρω πιστωτικής ενίσχυσεως ώρισμένων καλλιεργειών, αι όποiai έσημείωσαν σημαντικήν ανάπτυξιν μεταπολεμικώς.

Επί της συνολικής χρηματοδοτήσεως της οικονομίας το ποσοστόν συμμετοχής εξ ιδίων αυτών πόρων ηύξηθη εντός της τελευταίας τετραετίας από 30 ο)ο το 1951 εις 42,7ο)ο το 1954, μεταξύ δε του 1953 και 1954 από 36, 5ο)ο εις 42, 7ο)ο.

Εάν εκ της συνολικής χρηματοδοτήσεως εξαιρεθούν αι χορηγήσεις των Τραπεζών Αγορητικής και Κτηματικής, ή αύξησις της εξ ιδίων διαθεσίμων πιστοδοτήσεως παρουσιάζει ακόμη ταχύτερον ρυθμόν. Το ποσοστόν από 59 ο)ο κατά το τέλος του 1953 ηύξηθη εις 67 ο)ο περίπου κατά το τέλος του 1954.

Αι άνωτέρω εξελίξεις επέτρεψαν και επέβαλαν ώρισμένας μεταβολάς εις την χρησιμοποίησιν των καταθέσεων των Δημοσίων Οργανισμών. Αι καταθέσεις αύται παρ' όλον ότι είναι ανά πᾶσαν στιγμήν αναλήψιμοι, προσλαμβάνουν, ως εκ της φύσεώς των, προθεσμιακόν χαρακτήρα. Επί πλέον είναι διαθέσιμα οργανισμών υπηρετούντων δημοσίους σκοπούς. Επομένως, ή περιφρούρησις της άσφαλούς και δημιουργικής τοποθετήσεώς των άποτελεί ειδικήν μορφήν της γενικωτέρας άποστολής και άρμοδιότητος του Έκδοτικού Ίδρυματος. Υπό το πνεύμα αυτό αι καταθέσεις Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου έτέθησαν από του 1951 υπό τόν έλεγχον της Νομισματικής Επιτροπής και της Τραπεζής της Ελλάδος, άποτελοῦσαι έκτοτε ουσιώδη διαθέσιμα διά την άσκησιν της πιστωτικής πολιτικής.

ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Τα άποτελέσματα της συναλλαγματικής αναπροσαρμογής του Απριλίου 1953 έξεδηλώθησαν ευρύτερα εις το ισοζύγιον έξωτερικών πληρωμών του 1954. Το σύνολον των εκ τρεχουσών συναλλαγών εισπράξεων ηύξηθη κατά 42 έκατομ. δολλ. έναντι του 1953 και κατά 95 έκατ. δολλ. έναντι του 1952, δηλαδή κατά πλέον του 15 ο)ο εντός του τελευταίου έτους και κατά σχεδόν 50 ο)ο εντός των τελευταίων δύο έτών.

Ιδιαιτέρως αξιοσημείωτος ήτο η αύξησις των εισπράξεων εκ του τουρισμού κατά 164 ο)ο μεταξύ του 1952 και 1954. Αλλ' αι δυνατότητες εις τόν τουρισμόν είναι ακόμη μεγάλαι, δύνανται δε σχετικώς ταχέως να αξιοποιηθούν και διά τουτο επιβάλλονται έντονοι προσπάθειαι προς την κατεύθυνσιν αυτήν.

Αι πληρωμαί δι' εισαγωγάς εμφανίζονται κατά το 1954 ύψηλότεραι έν συγκρίσει προς το 1953, διά τρεις κυρίως λόγους. Πρώτον κατά το 1953 εισήχθησαν σημαντικά ποσότητες αγαθών διά τα όποια αι πληρωμαί είχαν διενεργηθή εις το παρελθόν. Δεύτερον, κατά την διάρκεια του 1953 έπετράπησαν εις ευρείαν κλίμακα εισαγωγαι έναντι φορτωτικών έγγραφων και επί προθεσμιακῷ διακανονισμῷ. Ούτω δι' ουσιώδες τμήμα των εισαγωγών του 1953 αι πληρωμαί έγινοντο εντός του 1954. Τρίτον, κατά το 1954, έξεδηλώθη έντονωτέρα ζήτησις δι' εισαγωγάς άφ' ενός λόγω αύξήσεως του συνόλου των χρηματικών εισοδημάτων, άφ' έτέρου δε συνεπεία μεταβολής της συνθέσεως του κοινωνικού προϊόντος λόγω της ηύξημένης βιομηχανικής παραγωγής, ή όποια είναι περισσότερο της γεωργικής εξηρημένη από εισαγόμενα είδη. Επί πλέον ή μειωμένη έσοδεία σίτου επέβαλεν άγοράς εις το έξωτερικόν κατά περίπου 14 εκ. δολλάρια μεγαλυτέρας έναντι του 1953.

Κατά τα δύο τελευταία έτη όχι μόνον άφρέθησαν άπολύτως ελεύθεραι αι εισαγωγαι, αλλά έμμέσως έγινετο ένθάρρυνσις των διά της πιστωτικής πολιτικής και άνεπαρκούς προσαρμογής του δασμολογίου εις τās μεταπολεμικάς συνθήκας. Η περιφρούρησις και διατήρησις της ελευθερίας των εισαγωγών προϋποθέτει μέτρα πιστωτικά, δασμολογικά και φορολογικά, τα όποια δέν άποτελοῦν ποσοτικούς περιορισμούς, αλλ' έμμέσως συντελοῦν εις την λελογισμένην περιστολήν των πολυτελών ή περιττών εισαγωγών και αφήνουν ελευθέραν την ροήν των εισαγωγικών ειδών.

ΧΡΗΣΙΜΟΜΟΙΗΣΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Κατά το 1954 ή διαφορά μεταξύ συνόλου των πληρωμών δι' εισαγωγάς και τρεχούσας άδήλους πληρωμάς και συνόλου τρεχουσών συναλλαγματικών μάς εισπράξεων άνηλθεν εις 59,5 έκατομ. δολλάρια. Έναντι του έλλείμματος αυτού έπραγματοποιήθη χρησιμοποίησις άμερικανικής βοήθειας 51 έκατομ. δολ. και εισέρρευσαν 7,2 έκατομ. δολλάρων εξ επανορθώσεων 5 έκατομ. δολλάρων από συνεισφοράς δι' έργα ύποδομής ΝΑΤΟ και 13 έκατομ. δολλάρων από καθαράν εισροήν κεφαλαίων, εις την όποιαν περιλαμβάνονται και αι πάσης φύσεως πιστώσεις εκ του έξωτερικού. Τα κονδύλια ταῦτα εκάλυψαν

το άνωτέρω έλλειμμα εκ τρεχουσών συναλλαγών πέραν αυτού επέτρεψαν την πληρωμήν των όφειλομένων χρεωλυσιών εκ μεταπολεμικών δανείων και της ελληνικής εισφοράς εις έργα ύποδομής, επί πλέον δε κατέστησαν δυνατήν και την αύξησιν των συναλλαγματικών μάς διαθεσίμων κατά 6,5 έκατομ. δολλάρια.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η βελτίωσις των ελληνικών οικονομικών κατά το 1954 αναφέρεται ιδίως εις την συντελεσθείσαν πρόοδον προς εξασφάλισιν μιᾶς έσωτερικής ισορροπίας, άπληλαγμένης άμέσων κινδύνων, ένῳ παραλλήλως συνεχίσθησαν αι προσπάθειαι διά την οικονομικήν ανάπτυξιν της χώρας. Καθ'όν χρόνον όμως πραγματοποιούνται τα άνωτέρω, το μακρᾶς διαρκείας ελληνικόν οικονομικόν πρόβλημα καθίσταται εμφανέστερον και ή αντιμετώπισις του έπιτακτικώτερα. Η κατά τα τελευταία έτη επέκτασις και ό έκσυγχρονισμός του παραγωγικού μάς έξοπλισμού επέτρεψαν σημαντικήν αύξησιν της άποδόσεως των εργαζομένων. Αποτέλεσμα των μεταβολών αυτών ήτο ή ουσιώδης αύξησις της παραγωγής με άσημαντον άνοδον της άπασχολήσεως, καθ'όν χρόνον το ήδη σημαντικόν πλεόνασμα των άνέργων και ύποαπασχολουμένων διογκούται από την έτησίαν αύξησιν του προσφερομένου προς εργασίαν πληθυσμού. Αι τάσεις αύται θα εκδηλωθούν ακόμη έντονωτέραι, καθ'ό μέτρον ενισχύομεν τās προσπάθειαι διά την έλάττωσιν των πάσης φύσεως παρασιτικών άπασχολήσεων, ή όποια έν τούτοις επιβάλλεται εάν πρόκειται να επιτύχωμεν τελικώς πραγματικήν μείωσιν εις τās έπιβαρύνσεις και το κόστος της παραγωγής.

Ο δημόσιος δανεισμός άποτελεί έτέραν πηγήν προς την όποιαν από του λήξαντος έτους έστράφη το Κράτος. Αλλ' ή αναβίωσις της δημοσίας πίστεως είναι ανάγκη να οργανωθή με σύστημα και επί μονιμωτέρων βάσεων και τουτο διά δύο κυρίως λόγους: Πρώτον, διότι ό κρατικός δανεισμός άποτελεί ουσιώδη πηγήν κεφαλαίων, διά τās δημοσίας επενδύσεις, αλλά και διά την άσκησιν της νομισματικής πολιτικής. Δεύτερον, διότι ούτος είναι σημαντικόν μέσον προς αναβίωσιν και ενίσχυσιν των άγορών χρήματος και κεφαλαίων. Υπό τās παρούσας συνθήκας το προσφορώτερον μέσον θα ήδύνατο ίσως να άποτελέση ή έκδοσις βραχυπροθέσμων και έντόνων γραμματίων του Δημοσίου Θησαυρού.

Το σύνολον επομένως των εκ του προϋπολογισμού και εκ των λοιπών πηγών διαθεσίμων, κατ' ανάγκην, δέν θα είναι δυνατόν να καλύπτει το επίπεδον ένός προγράμματος δημοσίων επενδύσεων διά του όποίου θα προωθηθούν ταχύως τα κύρια έργα οικονομικής ανάπτυξεως. Η χώρα εξακολουθεί να έχη ανάγκην έκτάκτων έξωτερικών πόρων διά να στηρίξη το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων διά την οικονομικήν ανάπτυξιν αυτής.

Αι εκ των σεισμών καταστροφαι των Τονίων Νήσων, της Πελοποννήσου, της Θεσσαλίας και ή τελευταία μεγάλη συμφορά του Βόλου έρριψαν εις νέαν φάσιν δυστυχίας ολόκληρα τμήματα του πληθυσμού και επέρριψαν νέα βάρη επί των ήδη βεβαρμένων οικονομικών μάς.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΣ

Η πραγματοποίησις αληθούς οικονομικής προόδου με αγαθά άποτελέσματα διά το σύνολον είναι άδύνατος, εάν δέν ύπάρχη οικονομική σταθερότης.

Οικονομική σταθερότης δέν σημαίνει άκαμψίαν της οικονομίας, σημαίνει, ευστάθειαν εξασφαλιζομένην δι' επιτυχούς έλέγχου των πληθωρικών επιδράσεων από έξωτερικάς πιέσεις.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η πιστωτική αναδιοργάνωσις της χώρας επιβάλλει την αναβίωσιν και ενίσχυσιν της άγοράς κεφαλαίου και την συστηματοποίησιν της άγοράς χρήματος. Αι τράπεζαι έχουν κατά κανόνα την άποστολήν εξυπηρέτησεως των βραχυπροθέσμων πιστωτικών άναγκών. Αι άνάγκαι εις μονιμωτέρα κεφάλαια δέν να καλύπτονται είτε από επιχειρηματικόν κεφάλαιον είτε από γνήσιος μακροπρόθεσμον δανεισμόν. Προς τουτο επιβάλλεται ή συστηματική όργάνωσις της βιομηχανικής πίστεως με την στενήν συνεργασίαν της Διεθνούς Τραπεζής, προς συγκέντρωσιν κεφαλαίων έν τῷ έσωτερικῷ και εκ του έξωτερικού διά μακροπρόθεσμα βιομηχανικά δάνεια. Η συστηματική άσκησις της βιομηχανικής πίστεως δέν να συνδυασθῇ με την διαμόρφωσιν και εφαρμογήν ένός βιομηχανικού προγράμματος και με την δημιουργίαν ένός ύγιους και συγχρονισμένου βιομηχανικού πνεύματος.

Η βάσις διά την αναβίωσιν της άγοράς κεφαλαίου είναι βεβαίως ή έμπιστοσύνη

τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν σταθερότητα τῆς οἰκονομίας καὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων. Αἱ γενικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν δημιουργίαν τοιαύτης ἐμπιστοσύνης ἔχουν ἤδη πραγματοποιηθῇ. Ἐπιβάλλεται ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἡ εἰδικώτερα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀξιοποιήσις τῆς τοιαύτης ἐμπιστοσύνης καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν θὰ εἶναι γόνιμος καὶ ἡ σύμπραξις τοῦ Κράτους, τῶν Τραπεζῶν, τοῦ Χρηματιστηρίου καὶ τῶν μεγαλυτέρων πιστωτικῆς ἐπιφανείας ἐπιχειρήσεων. Διαθέσιμα προθεσμιᾶς φύσεως τῶν Τραπεζῶν δύνανται καὶ πρέπει ἐντὸς ὁρισμένων ὁρίων νὰ διςχετεύωνται πρὸς μακροτέρως διαρκείας ἐπενδύσεις, εἴτε μονιμώτερον, εἴτε μέχρις ἀντλήσεως τῶν ἀπαιτουμένων κεφαλαίων διὰ τῆς ἐκδόσεως χρηματιστηριακῶν τίτλων ἐκ μέρους τῆς χρηματοδοτουμένης ἐπιχειρήσεως.

Νομίζω ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀποβλέπωμεν μὲ αἰσιοδοξίαν εἰς τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς Χώρας. Ἀρκεῖ νὰ διαμορφώσωμεν κοινὴν ἐθνικὴν συνείδησιν εἰς τὰς ἐπιδιώξεις μας διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου τοῦ Λαοῦ. Πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἡ συνεργασία ὅλων μας αἱ δὲ βασικαὶ γραμμαὶ ἐνὸς ρεαλιστικοῦ προγράμματος οἰκονομικῆς σταθερότητος καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως θὰ πρέπει νὰ εὗρουν τὴν ὑποστήριξιν ὁλοκλήρου τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ κόμου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ δημιουργήσωμεν τὸ κλίμα οἰκονομικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐμπιστοσύνης μέσα εἰς τὸ ὅποιον εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ μεγαλύτερα δυνατὰ ἀποτελέσματα.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΣΗΜΑΙΝΟΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ὁ Κομμουνισμὸς εἰς τὴν Κίναν - Ἀγροτικὴ παραγωγή.

Εἰς ἄρθρον ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Κομμουνιστικῆς Κίνας ὁ Economist τῆς 7ης τρέχ. ἐξηγεῖ ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας ἥτις ἐπιδιώκεται διὰ νὰ στηρίξῃ τὸ κομμουνιστικὸν καθεστῶς, προϋποθέτει καὶ ἐκεῖ ὅπως καὶ εἰς ἄλλας κομμουνιστικὰς χώρας τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ τροφοδότησις τῶν νέων καὶ παλαιῶν μεγάλων βιομηχανικῶν κέντρων, τοῦτο δὲ δυνάμει τῶν περιορισμένων καλλιεργησιμῶν ἐκτάσεων καὶ τοῦ εὐρύτατα ἰσχύοντος τεμαχισμοῦ τῆς γῆς, συναντᾷ τεραστίαν δυσχερείαν. Τὸ καθεστῶς τοῦ Μάο Τσέγκ Τσὺγκ προσπάθει νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὰς διὰ ἐντόνου κολολεκτικοποιήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς κατὰ ἰδιότυπον τρόπον, διατηρουμένης δηλ. τῆς προσωπικῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ἀγρότου ἐπὶ τῆς γῆς. Παρὰ τὴν ἰδιότητα τούτην ἐν τούτοις οἱ ἀγρόται ἀντιτάσσουσιν παθητικὴν ἀντίστασιν οὐ νέπεια τῆς ὁποίας δὲν ἤρξεν ἡ ἀγγελλία ἐπαύσεως εἰς τὸ καθεστῶς τοῦ δεσποῦ εἰς τινὰς περιφερείας τῆς χώρας, ὑπὸ αὐτὰς τὰς συνθήκας ὁ ἀρρογράφος ἐκδηλοῖ πολὺν σκεπτικισμὸν ὡς πρὸς τὰς δυνατότητας ταχείας βιομηχανοποιήσεως τῆς κομμ. Κίνας καὶ ἀναφέρει ἄρθρον ἐφημερίδος τοῦ Πεκίνου καθ' ὃ 50 ἔτη χρειά-

ζονται νὰ παρέλθουν πρὶν ἡ χώρα ἀναπτυχθῇ βιομηχανικῶς! Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς βαρυσήμαντον διαπίστωσιν ἀπὸ ἐσωτερικῆς ὁσὸν καὶ ἀπὸ διπλωματικῆς ἀπόψεως.

Ἡ Διάσκεψις τῶν Τεσσάρων - Τὸ καθεστῶς τῶν δορυφόρων.

Εἰς βαρυσήμαντον ἄρθρον τοῦ εἰς τὸ New-York Herald Tribune τῆς 21ης τρέχ. ὁ Walter Lippmann, ἐξετάζων τὰς τελευταίας σοβιετικὰς πρωτοβουλίας συνάγει ἐξ αὐτῶν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Ρωσσία θὰ δεχθῇ νὰ συζητήσῃ μετὰ τῶν ἄλλων 3 μεγάλων Δυνάμεων ὅχι μόνον τὸ ζήτημα τῆς Γερμανίας ἀλλὰ καὶ τὸ καθεστῶς τῶν δορυφόρων χωρῶν. Ἐξετάζων περαιτέρω τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐνδεχόμενον, παραδέχεται εὐθὺς ἀμέσως ὅτι εἶναι ἐν τῷ συμφέροντι τῆς Δύσεως νὰ τὸ συζητήσῃ. Δὲν ἔχει ὑποστηρίξει - δικαίωμα ὁ δημοκρατικὸς κόσμος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δορυφόρων κρατῶν, ἐάν αὕτη ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς οὐδετεροποιήσεως τῶν. Ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ πολέμου. Ἡ οὐδετερότης, ἄλλως τε, καταλήγει, ἐάν δὲν ἀποτελῇ ἐφαρμόσιμον πολιτικὴν διὰ μεγάλας Δυνάμεις, δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐφηρομένη πολλάκις ἐπιτυχῶς διὰ μικράς.

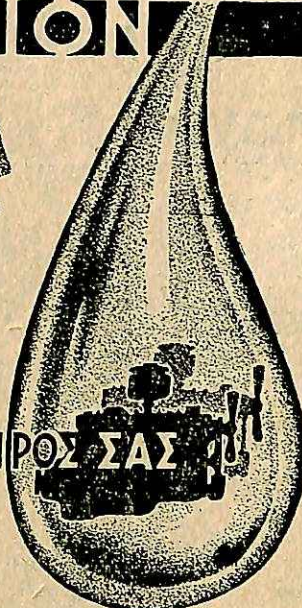
Διευθύνσεις κατὰ νόμον: Ὑπεύθυνος συμφώνως πρὸς τὸ ἀρθρ. 6 § 1 ν. 1092/1938 Διεύθυνσις ΠΑΝΟΥ Ε. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ κατοικία 850ς Ἀντισκράτους 9 τηλ. 614.431 ἈΘΗΝΑΙ
Διευθ. Τυπογραφείου Διον. Πετράκης κατοικία Ψαρομυλικοῦ 15 τηλ. 22.062 Ἀθήναι, ΤΙΜΗ τεύχ. 8ρ. 3

Το **ΕΛΛΗΝΙΚΟ**

σου

ΔΙΠΛΩΣΙΑΖΕΙ

ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΚΙΝΗΤΗΡΟΣ ΣΑΣ

ΠΡΟΪΟΝ ΤΗΣ:

ESSAR

Σ. ΡΕΣΤΗΣ & ΣΙΑ

**ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΟΥ Κ. ΠΑΝ. Ν. ΠΙΤΙΝΕΛΗ**

**ΚΑΙ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΩΝ "ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ,"**

**ΕΓΚΑΤΕΣΤΑΘΗΣΑΝ
ΕΙΣ ΤΟ
ΜΕΓΑΡΟΝ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΛΑΤ. ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ
ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 4**

(ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 6, 8, 10)

ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΩΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Τηλέφωνον 23.191

Γ Ν Ω Σ Τ Ο Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

Ἡ ἔτησις συνεισφορὰ ἐκδόσεως τῶν «ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΩΝ» διὰ τοὺς λαμβάνοντας τὰ τεύχη διὰ τοῦ ταχυδρομείου εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς κατοικίας των, εἶναι δ ρ α χ. 50. Ἐταιρειῶν δ ρ α χ. 100 καὶ Ἐξωτερικοῦ δ ρ α χ. 150.

Ὑποβάλλεται παρὰ κλησίς εἰς τοὺς λαμβάνοντας τὰ τεύχη καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ νὰ μᾶς ἀποστέλλουν τὴν εἰσφορὰν των πρὸς μερικὴν κάλυψιν τῶν δαπανῶν ἐκδόσεως καὶ ἀποστολῆς.

(ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΩΣ)

